

ACES HIGH

- Concept
- Design
- Print
- Distribution

Magazines, brochures, folders, posters, logos, illustrations. You name it!

UPC
media
COMMUNICATION CENTER

UPC Media
Contact:
Gerbyntie 18, Vaasa
mega@upc.fi
050-310 0073

Tykkää meistä!
Gilla oss!

mega

facebook

www.facebook.com/upcmedia

Lähes
3500
vuokra-asuntoa
Vaasassa

Kiinteistö Oy / Fastighets Ab
Pikipruukki
Uusi osoite:
Koulukatu 19, VAASA
puh. (06) 325 4432
» www.pikipruukki.com

oma oikeus

Asumisoikeuskoti on
joustavampi

Oy Vaasan Asumisoikeus
Vasa Bostadsrätt Ab

» www.vaasanasumisoikeus.com

Uusi osoite:
Koulukatu 19, VAASA
puh. (06) 325 4432

ALE ALE ALE ALE ALE ALE ALE

Tervetuloa! Kaikkea kotiin ostosparatiisista!
Käsitiskiaine/Handdiskmedel
Sunlight Citrus 750ml 2 purkkia
yhteensä 1,5l 1,50€
MR kuulosuojainradio/
hörselskyddsradio CE-hyväksytty,
tehokas vaimennus HALPA 10€
Suomalainen laadukas
perhesaippua/familjetvål 3l eri
tuoksuja 2,50€
Auton H4 ajovalopoltin/billampa 1,50€
Tolkintie 17 61500 Isokyrö
ma-pe 9.00-18.30 la 9.00-17.00
050-5974591
www.tolkinkauppahalli.fi
JÄTTITAVARA-TALLO
TOLKIN KAUPPAHALI
Isokyrö
Tarjoukset voimassa 24.10.2014 saakka
niin kauan, kuin tarjouserää riittää

You Need To Know: USA putoamassa neljänneksi maailmassa 2050? s.11

2014 • VIIKKO VECKA 42 // SEUDUN KEHITTÄJÄ // REGIONENS UTVECKLARE

mea

KPO VALMIINA INVESTOIMAAN VAASAAN

- Kim Biskop

3

Den årliga migrationen av
savannens djur i Kenya
och Tanzania. s. 12-13

digialbum

2
s.

Foto: Arja Utunen, Pietarsaari

VAASAN
TEKNILLINEN
SEURA RY

TEEMANA ELINKAARI

TYP 14

sefe
Teknillinen Seura
TEK
TEKNIIKAN AKATEMIET

VALTAKUNNALLISET
TEKNOLOGIAYRITTÄJYYSPÄIVÄT VAASASSA
23.-24.10.2014 klo 10-16 elokuvateatteri Gloriassa
hintaan sisältyvät lounaat Centralissa
tilaisuuden suojelijana tasavallan presidentti Sauli Niinistö
ILMOITTAUDU: www.teknologiayrittajyyspaivat.fi

Tule KEITTIÖKAUPOILLE tehtaanmyymälään!

keittiöt, komerot, khh-ryhmät, wc-kalusteet, vaihto-ovet, liukuovet, tilanjako-ovet

- * ilmainen suunnittelupalvelu myymälässä
- * nopeat toimitusajat
- * monipuolinen mallisto
- * tukkuhinnat * ei ostoporjoituksia
- * myös erikoismitoilla
- * myös jälleenmyyjille
- * valmistus omilla tehtailla

www.keittiokalustetukut.fi

VISION
KEITTIÖT

VISION
LIUKUOVET

Myös LIUKUOVET
ja TILANJAKO-OVET
mittojen mukaan
edullisesti!

www.visionliukuovet.fi

Vaasan KEITTIÖKALUSTETUKKU
Karhentie 1, 65350 VAASA, p. 06 315 5878 vaasa@keittiokalustetukut.fi

ma-to 9-18, pe 9.30-17, la 10-14

Lakeuden KEITTIÖKALUSTETUKKU
Rengastie 6, 60100 SEINÄJOKI, p. 06 414 1300 seinajoki@keittiokalustetukut.fi

ma-to 9-18, pe 9.30-17, la 10-14

digialbum

Kuvaaminen on nyt helpompaa ja hauskeempaa kuin koskaan ennen. Näppäile kuvia missä liikutkin. Digikameralla tai kamerapuhelimella. "Parhaat" kuvat julkaisemme Megamedian digialbumissa

Lähetä kuva sähköpostilla osoitteeseen **mega@upc.fi**
Laita mukaan myös yhteystietosi.
Voit lähettää kuvan myös postitse osoitteella
UPC Media, Gerbyntie 18, 65230 Vaasa

Att fotografera är nu lättare och roligare än någonsin förut. Knäpp ett foto var du än rör dig med en digital-kamera eller en kameratelefon. De "bästa" bilderna publiceras i Megamedias digialbum

Sänd bilderna via e-mail till adressen **mega@upc.fi**
Lämna även dina kontaktuppgifter.
Du kan även skicka bilderna per post till adressen
UPC Media, Gerbyvägen 18, 65230 Vasa

Äänestä viikon parasta kuvaa!
Rösta på veckans bästa bild!

Äänestys netissä, www.megamedia.fi
Tai oheisella UpCodella! Kirjoita koodin alla oleva osoite kännykän web-selaimen osoitekenttään, tai skannaa koodi ilmaisella UpCode-ohjelmalla!

Rösta på webben,
www.megamedia.fi
Du kan även använda
UpCode koden! Surfa in med
telefonen på adressen under
koden, eller skanna koden
med UpCode
programmet.

Oleksandr Kakhovskyy, Pensala

Ellinor Höstman, Solf

Viktoria Sten, Björköby

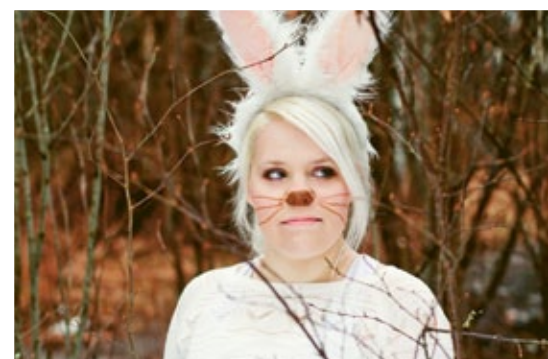
Sandra Rannanpää, Korsholm

Sebastian Sundlin, Malax

Christina Mattsson, Vasa

Sarah Karjalainen, Korsholm

Esa Rönkä, Vaasa

Valokuvakamppailu / Fotokamp

Digialbum etsii henkilöitä jotka näkevät kokonaisuuksia valokuvien kautta.

Haluatko sinä ottaa haasteen vastaan ja osallistua kamppailuun? Lähetä meille 10 valokuvaa, jotka liittyvät sen hetkiseen, osoitteeseen **mega@upc.fi** ennen teeman loppumispäivämäärää.

Muista ilmoittaa että osallistut kamppailuun ja liitä yhteystietosi mukaan! Tuomaristo valitsee parhaimman kuvakokonaisuuden joka julkaistaan Megassa, ja valokuvaaja saa 100 euron palkinnon.

(Valokuvakamppailuun lähetettyä kuvia voidaan julkaista Megamedian digialbumissa kilpailun jälkeen)

Kamppailun teema:

Lapsuus – deadline 7.12.2014.
voittaja julkaistaan viikolla 50

Ehdota seuraavaa teemaa sähköpostitse:
mega@upc.fi tai MEGAn facebookissa / twitterissä

Digialbum efterlyser personer med ett öga för helheter genom en fotokamp.

Om du vill delta i kampen ska du fota 10 bilder inom det aktuella temat, och leverera bilderna till adressen **mega@upc.fi** innan utgångsdatumet för temat.

Kom ihåg att ange att du deltar i kampen och skicka med dina kontaktuppgifter! Bidragen bedöms av en jury. Det bästa bidraget publiceras i Mega och fotografen får ett pris på 100 euro. (Insända bidrag kan publiceras i Mega media Digialbum efter att kampen är avslutad)

Kampens tema:

Barndom – deadline 7.12.2014.
vinnaren publiceras vecka 50

Följande tema: Föreslå tema per e-post
mega@upc.fi, eller på vår facebook eller
twittersida

Matti Hietala, Vaasa

Rose Helsing, Kaitsor

KPO VALMIINA INVESTOIMAAN VAASAAN

Osuuskauppa KPO:lla on yli 100 000 asiakasomistajaa. Aiemmin muun muassa talousjohtajana KPO:n palveluksessa toiminut Kim Biskop nousi yrityksen toimitusjohtajaksi toukokuussa, hoidettuaan tehtävää väliaikaisesti jo maaliskuusta alkaen, jolloin edellinen toimitusjohtaja Arttu Laine siirtyi SOK:n kenttäjohtajaksi. – Osuuskaupalla on valtavan tärkeä rooli koko vanhan Vaasan läänin alueella. Yli sadan vuoden aikana olemme myyneet kansalle kaikkea leivästä ja maidosta autonrenkasiin, Biskop huomauttaa.

Toimitusjohtaja Biskopin mukaan KPO:n perustoiminta ei ole muuttunut merkittävästi koko sen historian aikana. Konseptiin kuuluu, että tuotevalikoima on verrattain laaja myös pienemmissä liikkeissä. Esimerkiksi Sale-myyvälöissä voi hyvin olla myynnissä jopa yli 5000 tuotetta.

Laatu on teema, joka avoimuuden ja rehellisyyden ohella tulee usein esiin Kim Biskopin puhuessa. – Esimerkiksi Kokkolan Prisman laajennuksen myötä pystyimme tarjomaan selkeästi paremman valikoiman ja palvelun. Yrityksellä on Biskopin mukaan yhä vahva tahto laajentaa edelleen tarjontaa myös Vaasassa rakennuttamalla KPO:n suurimman Prismen. – Investointi olisi suuruudeltaan kymmenien miljoonien arvoisen, ja se työllistäisi satoja ihmisiä. Vaasa on meidän tärkein markkina-alueemme,

Biskop huomauttaa.

Omalla toiminnallaan ja valinnoillaan KPO vaikuttaa vahvasti kaupunki- ja seutukehitykseen alueellaan. Kuntien roolina tulisi olla luoda edellytyksiä liikekehittämiseksi, kilpailu- noilla. Biskopin suoraan, seutu olisi houkuttelevampi investoinneille, jos

täällä onnistuttaisiin luomaan yli 100 000 asukkaan kunta luontaisen työssäkäyntialueen pohjalta. – Se herättäisi enemmän luottamusta. Kun ulkomaalaiset sijoittavat eivät tunne Suomea niin hyvin, he katsovat väkilukua, ja tekevät vertailuita suuruuden perusteella esimerkiksi Vaasan ja Joensuun välillä. Meidän täytyy nähdä asioita laajemmin. Biskop kuitenkin jaksaa uskoa, että IKEA ja monet muut vielä vakiinnuttavat paikkansa alueella.

Se on luonnollisesti vientiteollisuus, joka luo uutta rahaa seudulle, mutta myös kaupan alalla on oma roolinsa siinä, että talouden rattaat pyörivät alueella. KPO on tässä merkittävässä roolissa, sillä sen toiminta-alueella on 1600 yritystä ja yrittäjää, joiden tuotteita KPO myy tai joilta se ostaa palveluita. Tavoitteena on kasvaa edelleen, yhdessä kasvavan Vaasan seudun kanssa. Meidän tulee olla rohkeita ja rohkaista yrittäjyyteen. Koko seudulla meidän tulisi oppia ajattelemaan vielä isommin kaikessa mitä teemme, Biskop päättää.

Foto: Aki Paavola

REDO ATT INVESTERA I VASA

Handelslaget KPO – med rötterna hos företagare och vanliga medborgare i Karleby – har idag över 100 000 ägarkunder. Kim Biskop, verkställande direktör för Handelslaget KPO, konstaterar att handelslaget spelar en oerhört viktig roll för hela gamla Vasa län. I över 100 års tid har man förmedlat allt från mjölk och bröd till bildäck åt befolkningen. – Vår uppgift är att finns till för våra ägare, och man kan säga att grundbehoven inte ändrats speciellt mycket, konstaterar Biskop. Till KPO:s koncept hör att ha ett mycket brett utbud även i mindre affärer. T.ex. en Sale-butik kan ha närmare 5000 olika produkter.

Förutom öppenhet och ärlighet är kvalitet ett ord som ofta återkommer i diskussionen med VD Kim Biskop. – Vi säljer t.ex. i Karleby ishockey utrustning som håller

SM-Liga nivå, och kan därmed direkt betjäna toppföreningar samtidigt som vanliga människor får tillgång till utmärkt utrustning. Det finns också en stark vilja att ytterligare bredda utbudet genom att i Vasa bygga KPO:s största Prisma – något som skulle innebära en investering på tiotals miljoner euro och sysselsätta hundratala människor. – Vasa är vårt viktigaste marknadsområde, konstaterar Biskop.

Man kan gott säga att KPO med sina val och etableringar i mycket hög grad är med och påverkar stads- och regionutvecklingen. Kommunens främsta roll bör vara att skapa förutsättningar utan att försöka styra marknaden. Biskop säger också rakt ut att regionen skulle bli attraktivare för investeringar och få större trovärdighet om man lyckas skapa en kommun på över 100 000 personer bestående av det natur-

liga pendlingsområdet. För en utländsk investerare som jämför t.ex. Joensuu och Vasa spelar detta naturligtvis roll. Biskop tror och hoppas att IKEA och många fler etablerar sig i Vasa framöver.

– Det är naturligtvis exportindustrin skapar nya pengar för regionen, men även handeln – med ett mångsidigt och högklassigt utbud - behövs för att hålla igång det regionala ekonomiska systemet. KPO samverkar med hela 1600 lokala företag, konstaterar VD Kim Biskop. Målsättningen för KPO är att ständigt utvecklas och att år 2030 vara ännu viktigare för en växande Vasaregion. – Vi måste vara modiga och uppmuntra till företagande – även internt sådant. I hela regionen borde vi lära oss att tänka betydligt större i allt det vi håller på med, avslutar Biskop.

Asiakaspalvelu ja tuotekehitys / Kundbetjäning och produktutveckling:
Tero Nurmi 050 310 0073
tero.nurmi@upc.fi

Toimitus / Redaktion:
mega@upc.fi
www.megamedia.fi

Vastaava toimittaja / Ansvarig redaktör:
Tero Nurmi

Avustajat / Medarbetare:
Juha Rantala,
Hans Hästbacka,
Aikku Koskinen/Aikun Palsta,
Era Mikkonen

Tavoita! Nä alla!

MegaMedian noin 250 000 kontaktia viikoittain, palveluksessasi kustannustehokkaasti. MegaMedias omkring 250 000 kontakter varje vecka är oslagsbart kostnadseffektivt för Dig.

UPC Media

Luo kampanjan – myös mobiilisti. Kampanjölösningar – även mobila. Ilmoitushinta tekstissä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi
Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Tuomo Arpiainen 040 900 4153 tuomo.arpiainen@upc.fi
Claus Gunnar 040 187 8137 claus.gunnar@upc.fi

PAINOS 100 000 – KAIKKI KOTITALOUDET • UPPLAGA 100 000 – ALLA HUSHÅLL

mega
SEUDUN KEHITTÄJÄ // REGIONENS UTVECKLARE

Suomen Lehtiyhtymän KasvuSuomi-jäsen

Julkaisija ja kustantaja / Utgivare: UPC Media
Paino / Tryck: UPC Print, www.upc.fi
Toimisto / Kontor: Gerbyntie / Gerbyvägen 18, 65230 Vaasa / Vasa

Jakelupalautteet / Utebliven eller försenad tidning:
www.jakelupalaute.fi/megamedia

Tarkista, kulutatko energiaa turhaan

Motiva on koonnut verkkosivuilleen napakat ohjeet energian säästämiseen kotona ja kesäasunnolla.

Ohjeet löytyvät osoitteesta http://www.motiva.fi/koti_ja_asuminen

Neuvot on jaettu kolmeen kategoriaan: lämmön-säästö, sähkönsäästö ja vedensäästö. Lisäksi sivuille on koottu neuvoja asunnon viilentämiseen, pakkasiin varautumista varten, joulunviettoon ja loma-asumiseen.

Sivuilta löytyy myös ostajan opas. Opas auttaa valitsemaan energiatehokkaita tuotteita ja laitteita kokoamalla tietoa laitteiden valinnassa vaikuttavista tekijöistä sekä laitteiden oikeaan sijoitukseen ja käyttöön liittyvistä asioista. Ostajan opas kertoo myös energia- ja ympäristömerkinnöistä, jotka antavat tietoa tuotteiden ja laitteiden energia- ja ympäristövaikutuksista.

Oppaasta löytyy omat osionsa kodinkoneille, valaistukselle, viihde-elektronikalle ja tietoteknikalle. Lisäksi pakettiin on koottu neuvoja lepovirta-asetuksen käyttöön, ekosuunnitteluun ja ekomerkintöjen lukemiseen. Taloyhtiöille on oma tietopankkinsa.

Tässä muutama niksi oppaista jakoon.

► NÄIN SÄÄSTÄT SÄHKÖÄ

Kylmälaitteet

- Sijoita kylmälaitteet erilleen lämmönlähteistä. Ota huomioon uuni, lämpöpatterit ja ikkuna.
- Varmista riittävä ilmankierto laitteiden ympärillä. Muuten laite lämpenee ja sen sähkönkulutus voi jopa kolminkertaistua.
- Sääda lämpötila oikein. Liian lämpimässä kylmä tuotteet eivät säily, liian matala lämpötila jäädyttää liikaa. Väärät lämpötilat vaikuttavat myös kulutukseen.
- Hoida kylmälaitteita. Sulata pakastin säännöllisesti, varmista ovien tiivisteiden kunto, puhdista lauhduttimet.

Liesi ja uunit

- Käytä oikean kokoista, paksupohjaista ja kannellista valmistusastiaa.
- Sääda teho pienemmälle heti kiehumisen jälkeen.
- Mikroaaltouuni on tehokkain laite pienten annosten valmistamiseen ja lämmittämiseen.
- Hyödynnä liedien ja uunin jälkilämpö – laita ruoka uuniin kannellisessa astiassa tai paistopussissa.

Astianpesukone

- Käytä astianpesukoneessa lämminvesiliitäntää, kylmän veden lämmittäminen vie enemmän energiaa.
- Pese täysiä koneellisia, käytät vähemmän vettä ja energiaa pesukertaa kohti.
- Valitse pesuohjelma astioiden likaisuuden mukaan.

Tiesitkö, että:

- Uunissa, jonka lämpötila on 200 °C, on vielä 30 minuutin kuluttua lämpöä noin 120 °C.
- Kylmälaitteen sähkönkulutus kasvaa 10–20%, jos se sijaitsee liian lähellä uunia, lämpöpatteria tai ikkunaa.

Viihde-elektronikka

- Varmista jo ostovaiheessa, että laitteen voi kytkeä pois verkkovirrasta hävittämättä niiden asetuksia tai säätöjä.
- Kytke laitteet kokonaan pois päältä, kun et käytä niitä.
- Liitä laitteet virtakatkaisijalla varustettuun jatkojohtoon – saat virran pois kaikista laitteista kerralla.

Tiesitkö, että:

- Tallentava kahden virittimen digisovitin kuluttaa päällä ollessaan 41 W ja valmiustilassa 15 W. Jos sovitinta pitää jatkuvasti valmiustilassa, sähköä kuluu vuodessa noin 160 kWh, mikä maksaa yli 20 €.
- Mikäli katsot 37-tuumaista LCD-televisiota päivittäin 3 tuntia ja laitteesi on loput ajasta valmiustilassa, kuluttaa se vuodessa saman verran energiaa kuin keskikokoinen A+ -luokan jääkaappi.

”JOPA 200 000 KOTIA kaipaa sähköremonttia”

ASUMINEN Uuden palvelun tavoitteena on parantaa kotien energiatehokkuutta, asumismukavuutta ja sähköturvallisuutta – ja saattaa sähköpalvelun tarjoajat ja tarvitsijat yhteen.

Teija Varis
teija.varis@lehtiyhtyma.fi

Suomalaiset remontoivat kotiaan ahkerasti, mutta kodin sähköistykset jäävät usein päivittämättä.

Kodin sähkölaitteiden määrä on kuitenkin kasvanut niin rajusti, että aikoinaan ajanmukaisena pidetty sähköistys on sekä vanhentunut että käytössä olevalle laitekannalle riittämätön.

Arvioiden mukaan Suomessa on jopa 200 000 omakotitaloa, jotka kaipaavat sähköremonttia.

Mitä tehdä, jos sattuu asumaan yhdessä niistä?

Apua voi lähteä etsimään esimerkiksi sähköistysalan yhteisestä verkkopalvelu

sähkötreffit.fi:sta, jonka tavoitteena on sekä parantaa kotien energiatehokkuutta, asumismukavuutta ja sähköturvallisuutta että saattaa sähköpalvelun tarjoajat ja tarvitsijat yhteen.

Palvelusta löytyy runsaasti sähköistykseen liittyvää tietoa sekä karttapalvelu, jonka avulla ammattitaitoista sähköasentajaa voi etsiä omalta asuinalueeltaan.

Sähkötreffien kautta palveluja tarjoavista sähköasentajista osa veloittaa sähkökartoituksesta, osa ei.”

Sovimme tapaamisen sähkötreffipalvelusta löytävän, SähköSaneeraus Finland Oy:n yrittäjän, sähköasentaja Atte Jokitalon kanssa ja selvitimme, mitä sähkötreffeillä tapahtuu.

Vuodesta 2007 omaa yritystään luotsannut, automaatioinsinööri ja sähköasentajan koulutuksen omaava Jokitalo kertoo, että sähkötreffit alkavat aina sähkö-

Tyypillisiä turvallisuusriskejä:

- **Vanhentunut sähköistys.** Löysä liitos tai ylikuorma voivat aiheuttaa liitosten kuumenemista sähkökeskuksessa.
- **Maadoittamattomat pistorasiat.** Saattavat aiheuttaa esimerkiksi sähköpalon tai kuolettavan sähköiskun sähkölaitteen vikaantuessa.
- **Omatoimiset sähköasennukset** tai itse korjatut sähkölaitteet.

kökartoituksen tilanteen omakotitalon asukkaan haastattelulla.

Haastattelulla selvitetään muun muassa milloin talo on rakennettu, onko sähköihin tehty remonttia ja onko talon sähkökuvat tallessa.

– Kun asukasta on jututettu, lähdän käymään läpi kaikkien huoneiden ja sisätilojen sähköistykset. Tarkistus suoritetaan silmämääräisesti ja aistinvaraisesti, mittaamalla ja tutkimalla eli taloa ei lähdetä purkamaan, Jokitalo tarkentaa.

Kun talo on käyty perusteellisesti läpi sisäpuolelta, siirrytään kartoittamaan ulkotilojen sähköistys.

Sähköpäivitettyä tai kokonaan uutta suunnitelmaa saattavat Jokitalon mukaan kaivata esimerkiksi piha-

keittiö, auton lämmityspaikka, pihavälisimet, pihan lämmitys tai vaikkapa sähköauton latauspiste.

Kun sähkökartoitus on sisältä ja ulkoa tehty, laatii Jokitalo pöytäkirjan, johon kirjataan, mitä mahdollisia vikoja tai puutteita löytyi, ja kuinka niitä pitäisi päivittää tai korjata. Aikaa alkuhaastattelun ja pöytäkirjan luovutuksen välillä eli sähkötreffeillä kuluu pääsääntöisesti tunnista kahteen tuntiin.

Sähkötreffien kautta palveluja tarjoavista sähköasentajista osa veloittaa sähkökartoituksesta, osa ei.

Jokitalo tarjoaa sähkökartoituksen ilmaiseksi, ja mikäli sähköremonttiin on tarvetta, antaa hän kustannusarvion remontista.

Sähköremontin kustannukset riippuvat remonti-

tarpeen kokoluokasta.

– Karkeana arviona voi sanoa, että noin 150 neliön omakotitalon työn ja tarvikkeet sisältävä sähköremontti alkaa 6000 eurosta.

Sähköremontti säästää energiaa, lisää turvallisuutta ja nostaa asunnon arvoa.”

Ellei budjetti salli kaikkein kodin sähköistysten laittamista kerralla kuntoon, voi sähköremontin toteuttaa Jokitalon mukaan myös väljellä aikataululla ja yksi kohde kerrallaan.

– Kodin sähköpäivitys on aina hyödyllinen, hoitaapa sen kaikki kerralla kuntoon –periaatteella tai yksi kohde kerrallaan.

Sähköpäivitetty koti säästää energiaa ja siinä on turvallista asua. Ja nostaahan se myös asunnon arvoa, Jokitalo muistuttaa.

Atte Jokitalo laatii pöytäkirjan sähkökartoituksessa löytyneistä vioista tai puutteista ja ehdottaa, miten ne pitäisi korjata.

Tapetti repsottaa, korvaako vuokralainen?

Teija Varis
teija.varis@lehtiyhtyma.fi

Pääosin vuokrasuhteet sujuvat alusta loppuun ongelmitta. Toisinaan vuokranantaja ja vuokralainen ovat kuitenkin eri mieltä siitä, kuka maksaa asuntoon syntyneiden elämissen jälkien korjaamisen. Näihin tilanteisiin on nyt laadittu ohje, joka auttaa riitatilanteissa pääsemään sopuun.

Ohjeessa määritellään, mitä on asunnon tavanomainen kuluminen ja miten tarkasti asunto on siivottava vuokralaisen vaihtuessa. Ohjeen ovat laatineet Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Isännöintiliitto, Suomen Kiinteistöliitto ry, Suomen Kiinteistönvälittäjäliitto ry, Suomen Vuokranantajat ry, ja Vuokralaiset VKL ry.

On luonnollista, että asunnon pinnat, kalusteet ja kodinkoneet kuluvat asumisen aikana. Tavanomaisen kulumisen on yleensä vuokranantajan vastuulla.

Vuokranantaja ei voi edellyttää, että asunto olisi vuokrasuhteen alussa ja lopussa täsmälleen samassa kunnossa. Pitkän vuokrasuhteen päättyessä jälkiä on hyväksyttävä enemmän. Monihenkisen perheen asumisesta syntyy yleensä enemmän kulumisen jälkiä kuin yhden hengen taloudesta.

Asumisesta saa jäädä kohtuullinen määrä jälkiä peilien, taulujen, lampujen, julisteiden, verhotankojen, huonekasvien ja riijiin kiinnittämisestä seiniin tai kattoon. Seiniin tai tapetteihin piirtelyn, tapetoinnin repeytymät ja pintojen sotkemisen vuokralainen joutuu kuitenkin korvaamaan.

Vuokralaisen on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan minimoimaan huonekaluista aiheutuvia jälkiä, esimerkiksi laittamalla huonekalujen jalkoihin huopapalat.”

Vuokralaisen tulee hoitaa asuntoa huolellisesti. Mikäli asunnossa on erityistä hoitoa vaativia pintoja tai kalusteita, esimerkiksi keittiön puinen pöytätaaso, joka vaatii säännöllisen öljykäsittelyn, on vuokranantajan annettava vuokralaiselle niistä tarkat hoito-ohjeet.

Jos oven sälekaihdin jää säännöllisesti oven väliin ja lopulta tämän johdosta rikkoontuu, vuokralainen on toiminut huolimattomasti ja joutuu korvaamaan kaihtimen.

Vuokralaisen on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan minimoimaan huonekaluista aiheutuvia jälkiä, esimerkiksi laittamalla huonekalujen jalkoihin huopapalat.

”Asunnon voi kuvata ennen kuin sinne muuttaa.”

Ennen vuokrasuhteen alkamista on tärkeää tehdä asunnossa alkukatselmus, jossa tarkistetaan asunnon ja kodinkoneiden kunto ja kirjataan raporttiin mahdolliset viat ja puutteet. Asunto voidaan lisäksi valokuvata tai videoida.

Vuokrasuhteen päättyessä tehdään loppukatselmus. Jos siinä havaitaan huomautettavaa, voidaan tarkistaa alkukatselmusraportista, oliko vika huoneistossa jo vuokrasuhteen alkaessa vai onko vika ilmaantunut vuokrasuhteen aikana.

Lähde: www.vuokranantajat.fi

Nämä asiat ovat asunnonhaussa plussaa

ASUMINEN Omistusasuntojen hintataso ei ole ainoa syy, miksi entistä useampi asuu vuokralla.

Teija Varis
teija.varis@lehtiyhtyma.fi

Vuokra-asunnoista on krooninen pula. Kaupunkien vuokra-asuntojonot ovat hälyttävän pitkiä ja yksityisiin vuokra-asuntonäyttöihin voi olla korttelien pituiset jonot.

Suomen Vuokranantajat ry:n vs. toiminnanjohtaja Elina Aallon mukaan vuokra-asumisen suosioon vaikuttavat monet päällekkäiset tekijät.

Muutosta on tapahtunut niin ihmisten arvostuksessa kuin mentaliteetissa.

– Omistusasuntoa ei välttämättä arvosteta samalla tavalla kuin ennen. Myös asennoituminen työhön on muuttunut, enää samaan työnantajaan ei haluta sitoutua 40 vuodeksi.

– Toisaalta työelämä leimaavat patkutyöt ja määraikaisuudet. Ylipäättään työhön liittyvä epävarmuus aiheuttaa sen, että on helpompaa asua vuokralla kuin sitoutua asuntolainaan, Aalto pohtii.

Vaikutusta on myös omistusasuntojen hintatasolla sekä asuntolainan saantimahdollisuudella.

– Asuntojen hinnat ovat tällä hetkellä niin korkeat,

että esimerkiksi nuorien voi olla vaikea saada kasaan oman asunnon hankintaan vaadittavaa rahoitusta. Osalla ihmisistä taas ei ole luottokelpoisuutta.

Edelliseltä vuokranantajalta voi aivan hyvin hankkia suosituksen.”

Kun vuokra-asuntojen kysyntä on kova, pääsee vuokranantaja valitsemaan mieleisensä.

Millainen vuokralainen saa asunnon, kun hakijoita on useita kymmeniä?

– Ikään ja sukupuoleen katsomatta ihannevuokralaisella on luottotiedot kunnossa. Hänellä on järkevä ja pätevä selitys siitä, kuinka aikoo vuokran maksaa. Hän käyttäytyy normaalisti ja vastaa loogisesti vuokra-asunnon tarjoajan esittämisiin kysymyksiin, Aalto luettelee.

Aalto vinkkaa lisäksi, että edelliseltä vuokranantajalta voi pyytää kirjallisen suosituksen.

Mahdollisuuksiaan voi parantaa myös hankkimalla jo etukäteen todistuksen, josta selviää, että omat luottotiedot ovat kunnossa.

Vuokra-asunnon saamista helpottaa myös, jos on mahdollisuus maksaa parin, kolmen kuukauden vakuus.

– Ja tupakoimattomuus on asunnonhaussa aina plussaa. Vuokranantajalle, joka haluaa että asunto so-

veltuu jatkossa allergiselle, myös kotieläimettömyys on plussaa, Aalto huomauttaa.

KUVAAJA: Teija Varis

Suomeen on levinnyt keskieurooppalainen suhtautuminen vuokra-asumiseen, se koetaan järkeväksi ja hyväksyttäväksi, Elina Aalto Suomen Vuokranantajat ry:stä sanoo.

Yleisin epäselvyys: mitä vakuuksista voi vähentää

Teija Varis
teija.varis@lehtiyhtyma.fi

Elina Aallon mukaan vuokra-asunnossa on voitava elää normaalia, mutta häiriötöntä elämää. Vuokrasopimusta ja talon sääntöjä on noudatettava.

Ongelma- tai epäselvyys-tilanteita, joihin vuokralainen useimmiten törmää ovat muun muassa vakuuden palauttamiseen liittyvät asiat.

– Jos asukas on porannut reikiä seiniin, saattaa asunnon omistaja pidättää

vakuudesta summan, jolla seinät saadaan korjattua. Tämä voi tulla vuokralaiselle yllätyksenä, Aalto sanoo.

Nyrkkisääntö vuokralla asumisessa on, että vaikka asunto ei ole oma, täytyy siitä pitää hyvää huolta.”

Monet ikävät tilanteet voi

Aallon mukaan välttää sillä, että ennen vuokrasopimuksen allekirjoitusta tehdään tarkka kartoitusta asunnon kunnosta, mahdollisesti valokuvien kera.

Nyrkkisääntö vuokralla asumisessa on, että vaikka asunto ei ole oma, täytyy siitä pitää hyvää huolta.

Aallon mukaan on sekä vuokranantajan että vuokralaisen etu, että vuokrasuhde on kunnossa.

– Suhteen ei tarvitse olla tiivis, vaan yhteydenpito kerran-pari vuodessa riittää, Aalto kuvaa.

– Vuokranantajan on hyvä silloin tällöin kysäistä onko kaikki kunnossa, ja vuokralaisen on hyvä ilmoittaa asuntoon tai vuokrasuhteeseen liittyvistä asioista.

– Yleisesti ottaen voi sanoa, että kaikki ongelmia ennaltaehkäisevät toimet ovat suositeltavia, Aalto sanoo.

Mutta miten Aalto helpottaisi asuntopulaa?

Koko Suomessa toimivan Suomen Vuokranantajien liiton vs. toiminnanjohtajan

Uutuuskirja: taudit ja koskettavat tarinat myyvät mediassa

Terveysvalistuksen ja median suhde on ristiriitainen. Terveyttä käsittelevässä uutisoinnissakin sekoittuvat faktatieto, tunteet ja yksittäiset kokemukset.

Näin todetaan elokuussa julkaistussa, terveysviestinnän tutkijoiden ja toimittajien kirjoittama teos Tautinen media.

Lääkäriseura Duodecimin kustantama kirja on ensimmäinen suomalainen kokonaisesitys terveysjournalismista.

– Terveysviestinnän medioituminen muuttaa käsityksiä terveydestä.

Terveysjournalismi paitsi kuvailee sairauksia ja tuo julki potilaan äänen, se myös antaa sairauksille kuvastoa ja käsitteitä.

Määrittelemällä sairauden journalismi tulee samalla määritelleeksi terveyden. Esittämällä mikä on terveellistä ja mikä ei ole, media luo normaaliuden ja kelvollisen elämän ihanteita, kirjan toimittanut filosofian tohtori, tiedetoimittaja Ulla Järvi tiivistää.

Mutta miksi sairaudet saavat niin paljon palstatilaa?

Sairauksien ylivalta mediassa selittyy Järven mukaan uutisten logiikalla, jossa uutinen on tavallisuudesta poikkeavan asian kertominen. Terveys on normaali olotila, sairaus poikkeus. Mitä tappavampi tauti eli poikkeus on, sitä paremmin se myy.

Toinen syy sairauksien ylivaltaan mediassa on sairaustarinan suosio terveysjournalismin juttutyypinä.

Sairauksien tarinat ovat Järven mukaan yleensä selviytymistarinoita, joissa on selkeä draaman kaari: kertomus alkaa sairauden toteamisella ja päättyy sairaudesta parantumiseen. Terveyden edistämisestä kertominen on tähän verrattuna abstraktimpi kokonaisuus, josta on vaikea löytää tarinan elementtejä.

Kolmas syy sairauksien suureen osuuteen uutissisällöissä on tutkijoiden mukaan taudeille annettavat hintalaput: sairauksista kerrotaan niiden yhteiskunnalle aiheuttamien taloudellisten kulujen kautta. Sairaanhoido on kuntien järjestämistä vastuulla, joten media seuraa päätöksentekoa ja kustannusten kehittymistä kriittisesti.

Sairauksikertomuksista kertominen ei silti ole enää vain median etuoikeus.

Verkko ja ennen kaikkea sosiaalinen media ovat muuttaneet suomalaisten suhdetta terveyteen pysyvästi.

– Perinteisen median rinnalle on kasvanut laaja ja monipuolinen sosiaalinen media, jossa jaetaan kokemuksia ja haetaan tietoa. Verkossa pääsee näkyviin sekä lääketieteellinen tauti että sairauden kokemus, potemus, yksi kirjan kirjoittajista, yhteiskuntatieteiden tohtori Sinikka Torkkola tiivistää.

Verkkopalvelujen merkitys ei enää ole mitätön: vuonna 2013 yli 70 prosenttia 18–65-vuotiaista suomalaisista oli Tilastokeskuksen mukaan etsinyt terveystietoa netistä.

Asiantuntijoiden mukaan tämä on sekä hyvästä että haaste: tiedonhakija kohtaa verkossa myös paljon vääriä, vääristynyttä tai väritettyä terveystietoa, sillä tiedon tarjoajia riittää.

Tämä voi olla jopa vaarallista, sillä sairas ihminen on Torkkolan mukaan erityisen tiedonjanoinen ja valmis tarttumaan jokaiseen oljenkorteen. Vaikka ihmiset omasta mielestään osaavat arvioida, onko tieto luotettavaa, he harvoin vaivautuvat tarkistamaan tiedon tuottajaa.

– Verkon sisällöntuottamisen vapaus on samalla sen vitsaus.

Sosiaalinen media on muuttanut myös terveydenhuollon ammattilaisen ja potilaan välistä kanssakäymistä.

Potilaat ovat valvutuneempia ja ottavat enemmän selvää asioista itse ja haluavat palvelua reaaliaikaisesti eli silloin kun he sitä tarvitsevat.

Kirjoittajien mukaan terveysviestinnän kannalta ihanteellista olisikin, jos sosiaalisen median palveluissa ja yhteisöissä olisi mukana myös terveydenhuollon ammattilaisia.

– Vaikka internetin tiedonhankinta sisältää joitakin karikkoja, on kansalaisten aktiivisesta tiedonhankinnasta ja sisällöntuotannosta koitunut myös paljon hyötyä. Kansalaiset ovat oppineet keskustelemaan, ilmaisemaan itseään ja jakamaan omia kokemuksiaan. Vertaistuen määrä on mittaamattoman arvokasta. Esimerkiksi keskustelupalstat voivat toimia osana ihmisen eheytymisprosessia, filosofian tohtori Merja Drake muistuttaa.

”Puoskarit eivät voi tarjota muuta kuin karismaansa”

NÄKÖKULMA Hyvää terveyttä ei voi hankkia pelkillä tempuilla, sanoo tiedetoimittaja Ulla Järvi.

Ossi Kurki-Suonio
ossi.kurki-suonio@lehtiyhtyma.fi

– Terveysviranomaisten uskottavuus romahti vaalirahakohun lautakasaan, paukauttaa palkittu tiedetoimittaja, filosofian tohtori **Ulla Järvi**.

– Luottamus politiikkoihin ja instituutioihin ropisi Suomessa kovaa vauhtia ja sitten tulivat sinkainfluenssa ja narkolepsia.

Samaan aikaan kun usko lääketieteeseen ja sen hoitokeinoihin horjuvat, ihmiset ajattelevat voivansa hoitaa terveyttään erilaisilla valinnoilla.

Lehtien palstoilla ja sosiaalisessa mediassa esitellään dieettejä, reseptejä ja treenejä, joiden kaikkien luvataan parantavan terveyttä.

Myös terveysviranomaiset kannustavat tekemään valintoja terveyden puolesta.

– Vastustan sitä, kun terveys näytetään tällaisina tempuina:

Syö tätä goji-marjaa, juo tätä kookosöljyjuomaa, niin pysyt terveenä. Ja kun liikut 50 minuuttia päivässä, niin et ikinä sairastu, Järvi kertoo.

Terveysbisneksellä tämä kyllä kelpaa. Eri terveysvalintoja tuotteis-

tetaan ahkerasti hyvinvointipalveluiksi ja monivitamiinipillereiksi.

Uusien oppien avulla kyseenalaistetaan virallisia ravintosuosituksia ja haastetaan lääketiede.

– Yhdysvalloissa yleisin salaliittoteoria on tutkustusti se, että paha lääketieteellisyys ja viranomaiset pimittävät meiltä tietoa. Uskon, että se on Suomesakin yleinen, kertoo Järvi.

”Terveyttä ei voi ajatella pelkinä valintoina – varsinkin siinä vaiheessa, kun hoidetaan sairauksia.”

Pahimmillaan tällainen epäluuloisuus johtaa siihen, että hylätään lääketiede kokonaan ja turvaudutaan puoskarointiin sairauden iskiessä.

– Puoskarit eivät voi tarjota muuta kuin karismaansa. Eihän heillä ole mitään muuta. Ei heillä ole faktoja, eikä tieteellisiä tutkimuksia. Eikä heillä ole paranemiskertomuksia, vaan yksittäisiä ihmekertomuksia, joita sattuu aika-ajoin koululääketieteessäkin.

kuvaaja: Mikko Käkälä

Suomen tiedetoimittajien liiton pääsihteeriksi marraskuussa siirtyvä Ulla Järvi penää vastuullista tiedeuutisointia toimittajilta. Hänen mukaansa mielipide nousee mediasa liian usein yhtä arvokkaaksi faktan kanssa.

Heillä on tarjota vain oma persoonansa.

Järvi painottaa, että terveyttä ei voi ajatella pelkätään valintoina. Ihminen ei voi lopulta vaikuttaa siihen, sairastuuko hän esimerkiksi syöpään vai ei.

– Sekin helpottaisi, että hyväksyisimme jotkut rajat. Tiettyyn rajaan asti kannat-

taa kuunnella kehoa, ja tiettyjä valintoja tekemällä voi hoitaa omaa yleistä hyvinvointia. Mutta sitten kun hoidetaan sairauksia, on hyväksyttävä omien voimien rajallisuus, sanoo Järvi.

Hyvinvointia koskevien suositusten kanssa viranomaiset sekä lääkärit voisivat olla joustavampia ja antaa tilaa ihmisten valin-

noille.

– Miksipä ihmiset eivät saisi syödä suositusten vastaisesti? Jos uskoo goji-marjoihin, niin ei se ole niin vaarallista. Mutta jos jättää kolesterolilääkkeet pois ja ryhtyy syömään voitaa, niin se on ehkä sellainen valinta, mistä kannattaisi keskustella jonkun kanssa.

”Mielipide nousee mediassa liian usein yhtä arvokkaaksi kuin fakta”

Ossi Kurki-Suonio
ossi.kurki-suonio@lehtiyhtyma.fi

Suomen tiedetoimittajien liiton pääsihteeriksi marraskuussa siirtyvä Ulla Järvi penää vastuullista tiedeuutisointia toimittajilta.

Hänen mukaansa mielipide nousee mediassa liian usein yhtä arvokkaaksi faktan kanssa.

Järveä kummastuttaa, kuinka esimerkiksi lehtien palstoilla ja tv-studiossa lääkärin asiantuntemus ja maallikon kokemus asetetaan vastakkain ikään kuin ne olisivat tasaveroisessa asemassa.

– Hehän puhuvat täysin eri asioista!

– Tällainen vastakkainasettelujen journalismi on

halpaa. Se on nopeaa ja siitä saa helppoja pikavoittoja, Järvi toteaa.

Salon Seudun Sanomissa huhtikuussa julkaistussa kolumnissaan Järvi kritisoi Ilta-Sanomia lehden kirjoittamasta Hunks-tanssija Jani Kokin haastattelusta.

Tiedetoimittajan mielestä jutussa nostettiin liian

positiivisessa sävyssä esiin Kokin valinta hylätä koululääketiede ja sen kehittämät syöpähoidot.

Juttua täydennettiin vasta myöhemmin loppuun liitettyillä lääkärin kommenteil-

la. – Julkipanolla annetaan lukijalle se viesti, kenen mielipide tässä on tärkein ja kenen sanominen on tär-

keämpää.

– Silloin mielipide ja fakta voivat rinnastua tavalla, joka voi johtaa lukijaa harhaan. Toimittajien etiikan mukaan juttujen pitää nojautua faktaan, sanoo Järvi.

► TAUSTAA

Skepsis muistaa huuhaata vuosittain

► Suomalainen skeptikkojärjestö Skepsis on halunnut osaltaan herättää keskustelua epätieteellisyydestä myöntämällä vuosittain Huuhaa-palkinnon taholle, jonka se katsoo kunnostautuneen näennäistieteen aseman vakiinnuttamisessa. Pystejä on jaettu vuodesta 1989. Nämä hankkeet tai tahot ovat sen saaneet.

1989 WSOY Pseudotieteen ja humpuukin pitkällisestä ja ansiokkaasta levittämisestä Suomessa.

1990 Vantaan työväenopisto Astrologian ja grafologian opettamisesta tieteen valepuvussa.

1991 Helsingin Dianetiikkakeskus ja muut Suomessa toimivat skientologijärjestöt Tieteen kaapuun verhoutuvan skientologian ja dianetiikan dogmeihin perustuvien tekstien ja kurssien markkinoinnista harhaanjohtavin keinoin.

1993 Oulun tiedekeskus Tietomaa Yksipuolisen ja näennäiskriittisen UFO-näyttelyn pystyttämisestä ja harhaanjohtavasta markkinoinnista.

1994 Yleisradion televisio-ohjelmat Epätieteellisten väitteiden kritiikittömästä esittämisestä asiaohjelmissa.

1995 Yleisradion FST:n Tulisielu-ohjelmasarja: sarjan tekijät, tuottaja ja vastaava ohjelmatoimittaja Kriittistä tiedettä kaihtavasta journalismista ja rohkeudesta nostaa mystiikka tieteen edelle.

1996 Kirjayhtymä Anja Rautajoen Terapeuttinen kosketus -kirjan julkaisemisesta Studia-kirjasarjassa.

1997 yhteisesti kaikille niille uskomuslääkinnän ta- hoille, jotka hoitoja antaessaan tekevät asiakkaistaan tautidiagnooseja olematta kuitenkaan laillistettuja lääkäreitä tai hammaslääkäreitä.

1998 Kunnonsuomalainen-liitteelle, joka julkaistaan osana Jyväskylässä ilmestyvää sanomalehti Keski-suomalaista. Jatkuvaista valetieteellisten väitteiden ja tutkittujen tosiasioiden sekä tietoa tarjoavan journalismin ja tekstimainonnan välisten rajojen hämärtämisestä.

2000 Akuutti-televisio-ohjelmaa tekeväälle työryhmälle Uskomuslääkintää koskevan tiedon yksipuolista ja kritiikittömästä tarjoamisesta.

2001 Allakka-liitteelle, jota julkaistiin osana Tamperella ilmestyvää sanomalehti Aamulehteä Kritiikittömien uskomuslääkintää käsittelevien artikkelien johdosta.

2002 Lääkäreille, jotka käyttävät uskomuslääkinnän menetelmiä Koska uskomuslääkinnän menetelmiä ei ole tieteellisesti todennettu, voidaan niiden käyttöä sairauksien hoidossa ja diagnosoinnissa pitää hyvin vastuuttomana.

2003 "Minä olen" -lehdelle ja etenkin sen verkko-kaupalle

2004 Teknillisen korkeakoulun bioprosessiteknikan laboratoriolle Kreationistisen opin esittämisestä luonnon- tieteellisenä seminaarina.

2005 Varsinais-Suomen kansanopistolle ja Räisälän kansanopistolle Pseudotieteellisen ja tieteen vastaisen aineiston sisällyttämisestä opetukseensa.

2006 palkinto myönnettiin kaikille niille apteekkialan toimijoille, jotka edistävät homeopaattisten valmisteiden myyntiä ja tarjoavat niitä vartenotettavaksi vaihtoehdoksi tutkimukseen perustuville lääkkeille.

2007 Suomen Kinesiologiayhdistys ry:lle Soveltavan kinesiologian menetelmien onnistuneesta levittämisestä suomalaisille kasvattajille.

2008 Kustannus Oy Uusi Tielle Näennäistieteen levittämisestä julkaisemalla Tapio Puolimatkan kirjat Usko, tiede ja Raamattu ja Usko, tiede ja evoluutio.

2009 Rokotusinfo ry:lle Yksipuolisen ja näennäiskriittisen rokotetiedon levittämisestä.

2010 Power Balance -rannekkeen maahantuojaalle ja myyjille.

2011 Tavarataloketju J. Kärkkäiselle Magneettimedia-lehden kustantamisesta.

2012 Valkee Oy:lle heikosti tutkitun terveystuotteen kirjaskalokuulokkeen ansiokkaasta markkinoinnista.

2013 GMO-vapaa Suomi -kansalaiskampanjalle. Tieteellisen tiedon vääristelyn ja pelotteluun perustuvan keskustelutavan vuoksi.

Viihdyttävää humpuukia vai harmitonta "muka-tiedettä"?

NÄKÖKULMA Suomen Akatemian ohjelmayksikön johtajan mukaan pseudotieteellinen tuote voi parantaa ihmisen elämänlaatua – mutta ei tieteellisen vaikutuksen vuoksi.

Ossi Kurki-Suonio
ossi.kurki-suonio@lehtiyhtyma.fi

Kun televisio-mainos lupaa maskaran pidentävän ripsiä 30 prosenttia, kukaan ei oikeasti odota ripsien kasvavan. Se tiedetään humpuukiksi.

Mutta kun korvavalon esitetään erilaisiin tutkimuksiin vedoten parantavan vireystasoa, harva osaa varmaksi sanoa, mistä on kyse.

– Kirkasvalolamppu todistetusti vähentää nukkuttavan melatoniinihormonin eritystä. Sen sijaan korvavalon tehokkuudesta ei ole mitään oikeaa tieteellistä näyttöä. Siinä ovat liiketaloudelliset intressit takana, sanoo Suomen Akatemian ohjelmayksikön johtaja, dosentti **Arja Kallio**.

Korvavalo on vain yksi esimerkki tuotteesta, jota meille markkinoidaan tieteseen perustuvana.

Sosiaalisessa mediassa jaetaan artikkeleita, joissa kerrotaan dieettien ja ruoka-aineiden tehosta usein tieteseen vedoten.

Kyse on monesti pseudotieteestä eli näennäistieteestä. Se näyttää tieteeltä, mutta on todellisuudessa

humpuukia.

– Pseudotiede ei täytä tieteellisyyden kriteerejä. Tiede on objektiivista, itsekorjaavaa, sitä voidaan testata ja se edistyy.

Esimerkiksi lääketiede ja homeopatia olivat 1800-luvulla samalla viivalla, kunnes lääketiede tieteenä nousi räjähdysmäisesti ja homeopatia on suurin piirtein sillä viivalla vieläkin, missä se oli pari sataa vuotta sitten.

Tiede on objektiivista, itsekorjaavaa, sitä voidaan testata ja se edistyy."

Homeopatian lisäksi muina pseudotieteen perinteisinä lajeina pidetään telepatiaa, astrologiaa ja kreationismia.

Kallion mukaan tällainen voi olla viihdyttävääkin, kun sen vain ymmärtää humpuukiksi.

– Silloin kun ihminen itse tietää ja ymmärtää, että se on leikkiä eikä sitä edes tieteelliseksi vakuuteta, niin se voi olla ihan hauskaakin. Mutta paljon näihin liittyy näennäistiedettä, että väitetään, että olisi jotakin tieteellisesti todistettua vaikutusta.

Mutta kun ei ole, niin ei ole. Että ei ole tieteellistä näyttöä, mutta voit olla muuten oikeassa, Kallio naurattaa lopuksi.

Viimeisellä hän viittaa ihmisen mielen voimaan.

Usko siirtää vuoria, sanotaan. Ja vaikka pienempiä kiviäkään ei sillä oikeasti siirretä, niin uskon voima on pystytty tietee-

lisesti osoittamaan.

Lääketieteessä ilmiötä kutsutaan plasebo-, eli lumevaikutukseksi.

Lääketutkimuksissa potilaat jaetaan kahteen ryhmään: niihin jotka saavat oikean testattavan lääkkeen ja niihin, jotka saavat lumelääkkeen. Potilaat itse eivät tiedä, kumman lääkkeen he saavat.

Jo 1950-luvulla havait-

tiin, että merkittävä osa lumelääkettä saaneista potilaista ilmoitti tutkimuksessa lääkkeen auttavan.

– Jos korvavalolaite piristää jonkun päivää, niin en minä ole sitä kieltämässä. Mutta sitä pitäisi sitten markkinoida sillä, että tämä on tällainen päivän piristys -laite, Kallio toteaa.

kuvaaja: Marjo Aaltomaa

"Kyllä maailmassa olisi aika paljon rypyttömiä naisia, jos kosmetiikkatuotteet todella toimisivat kuten lupaavat"

Ossi Kurki-Suonio
ossi.kurki-suonio@lehtiyhtyma.fi

Kosmetiikkatuotteiden markkinoinnissa käytetään runsaasti tieteseen perustuvia mainoslauseita.

Tavaratalojen katosta kiikkuvat mainokset kertovat, että luonnosta on jälleen löytynyt uusi ainesosa, jolla on mitä erilaisempia kosmeettisia

käyttötarkoituksia. Ainesosan tehoa ei koskaan vähätellä.

Suomen Akatemian ohjelmayksikön johtaja, dosentti Arja Kallio kertoo, ettei markkinoinnille löydy aina tieteellisiä perusteita.

Moni kuluttajakin ymmärtää, että tuotteiden tehoa liioitellaan välillä älyttömyksiin saakka.

– Kyllä minua aina joskus

naurattaa kosmetiikkaosaston mainokset, että rypyt siliää. Kyllä olisi aika paljon rypyttömiä naisia, jos ne tuotteet todella niin toimisivat, Kallio nauraa.

– Jos tarkemmin rupeaa kyselymään, niin sitten tulee vastauksia, että rasvat tekevät pientä korjausta tai ennaltaehkäisevät tai jotain sen sellaista.

Kallio ei halua täysin tyrmätä kosmetiikkatuotteiden vaikutusta tai kiistää, etteivät humpuukilupauksilla markkinoidut tuotteet voisi ilahduttaa ihmisiä.

Joku voi kokea esimerkiksi jonkun rasvan tuoksun miellyttävänä. Eikä Kallio sitä tarkoita, että ihonhoito olisi turhaa.

– Totta kai jos ihminen hie-

roo ihoaan ja laittaa sinne hyviä kosteuttavia aineita, niin en minä sitä sano, etteikö se olisi parempi kuin jos pesisi ainoastaan saippualla. Kyllä hän se edistää pintaverenkiertoa.

– Mutta sen voi tietenkin kyseenalaistaa, että toimivatko kalliin rasvan jotkin tietyt ainesosat paremmin kuin vaikkapa jokin perusvoide.

► TESTAA BLOGGARIN RESEPTIT

Omenacrumble

(gluteeniton, maidoton, kauraton)
kotimaisia omenoita
kanelia
40 g maidotonta leivontamargariinia
(esimerkiksi Sunnuntai)
0,5 dl fariinisokeria
0,5 dl kookoshiutaleita
0,5 dl cashewpähkinöitä
noin 0,75 dl tummaa täysjyväriisijauhoa

Ota leivontamargariini huoneenlämpöön ja pane uuni lämpenemään 180 asteeseen.
Paloittele omenat lohkoiksi ja lado niitä reilu kerros pienen uunivuonan pohjalle. Ripottele lohkojen päälle kanelia.
Pilko cashewpähkinät rouheeksi.
Nypi kuivat aineet margariinin kanssa murumaiseksi seokseksi. Lisää jauhot viimeisenä pikkuhiljaa murumaisen seoksen saamiseksi. Seoksessa saa olla isompaa murua, liian hieno muru kuivahtaa uunissa.
Ripottele muruseos omenoiden päälle ja kypsennä 180-asteisen uunin keskitasolla noin 30 minuuttia tai kunnes pinta saa sopivasti väriä.
Tarjoile vaniljajäätelön (riisi, kaura, soija, kerma) kanssa. Myös vaniljakastike sopii, jos se käy ruokavalioon.
Ohjeesta riittää 2 isoa tai 4 pientä annosta.

Omenapiirakka

(gluteeniton, maidoton, kauraton)
3 munaa
1,5 dl sokeria
1,5 dl riisijauhoa
2 dl kookoshiutaleita
1 tl leivinjauhetta
0,5 tl psylliumia
0,5 tl ksantaania
1 dl maidotonta leivontamargariinia sulatettuna
kotimaisia omenoita
kanelia

Sulata noin 1 dl leivontamargariinia ja pane uuni lämpenemään 175 asteeseen.
Sekoita kuivat aineet keskenään sokeria lukuun ottamatta. Psyllium ja ksantaani tuovat gluteenittomaan leivontaan kuohkeutta ja sitovuutta; vehnäjauhoja käytettäessä ne voi jättää pois.
Vatkaa munat ja sokeri kuohkeaksi vaahdoksi. Lisää seokseen kuivat aineet ja jäähtynyt margariini. Sekoita vain sen verran, että ainekset sekoittuvat.
Kaada taikina voideltuun piirakkavuokaan ja pilko omenoista ohuehkoja siivuja taikinan pintaan. Ripottele päälle kanelia.
Paista 175-asteisen uunin keskitasolla 30–35 minuuttia.
Tarjoile sellaisenaan tai vaniljajäätelön (riisi, kaura, soija, kerma) kanssa.
Myös vaniljakastike sopii, jos se käy ruokavalioon.

Omenatarha tuo bloggarille työtä ja iloa

RUOKA Oman pihan 25 omenapuuta pitävät Anna Wallendahrin kiireisenä satokaudella. Itse omeniin perhe ei kuitenkaan kyllästy koskaan.

Elina Teerijoki

Kesän lopulla se alkaa. Ensimmäisenä kypsyvät Valkeat kuulaat, joista Wallendahrin perhe iloitsee joka vuosi uudelleen.
– Ensimmäiset omenat ovat aina ihania. Niitä maistellaan hartaasti ja leivotaan piirakoita kaikessa rauhassa. Syyskuun puolivälissä satoa tuleeekin sitten ryminäällä, **Anna Wallendahr** kertoo.
Perhe asuu 1920-luvulla rakennetussa talossa, jonka pihalla on 25 puun omenatarha.
Kaikki puut ovat vanhoja, osa vielä hyvin satoisia, mutta osa tekee vain muutaman kymmenen hedelmää vuodessa.

Läheskään kaikkien pihan puiden lajikkeista ei ole tarkkaa tietoa.
Ensimmäisenä kypsäksi ehtivästä Valkeasta kuulaasta alkaen satoa riittää aina talviseen Åkeröön, joka säilyy oikein varastoituna jopa yli joulun. Osa puista voi olla paikallisia harvinaisuuksia.
– Monella naapurillakin on omenatarha, ja mennei-

kuvaaja: Anna Wallendahr

Anna Wallendahr blogaa muun muassa omenaruokareseptejä osoitteessa aamuomenatarhassa.blogspot.fi Testaa vaikka bloggarin omenapiirakan ohje; se on gluteeniton, maidoton ja kauraton.

nä vuosina on tehty erilaisia lajikekokeiluja. Kaikki lajit ovat oikeastaan suosikkeja.
Jokaisessa on oma maku- vivahteensa ja ne kypsyvät hiukan eri aikoihin.
Kun syyskuussa satoa Omenapiirakoita per-

heessä paistetaan harva se ilta, mutta säilömisessä on kaikki keinot käytössä. Hilloja ja mehua keitetään, osa sadosta valmistetaan marmeladiksi tai soseksi. Omenaa päättyy lihapatoi-

hin. Myös sukulaiset ja tuttavat saavat osansa sadosta.

Wallendahrien omenakauden pelastaja on paikallinen mehupuristamo, joka valmistaa omenista pastöroitua tuoremehua.
Perhe on vienyt puristettavaksi 40–80 kilon erää kerrallaan ja saanut takaisin 20–40 litraa mehua.
– Se säilyy viileässä kellarissa hyvin. Osasta valmistamme omaa siideriä.
Siideriprojekti on joka syksyn ilo. Wallendahr on kertonut valmistusprosessista tarkemmin Aamu omenatarhassa -blogissaan. Vaikeaa siiderinteko ei ole.
– Tärkeintä on, että kaikki astiat korkkeja myöten on desinfioitu.
Silloin siideri säilyy jopa seuraavaan satokauteen.
Wallendahrit ovat maustaneet kotisiidereitään muun muassa vaniljalla, joulumausteilla ja kuivahumalaimalla.

Lisää omena-asiaa ja omenaisia reseptejä Anna Wallendahrin blogista aamuomenatarhassa.blogspot.fi

Hävikki herkuksi: karamellisoidut omenat

Elina Teerijoki

Muutamakin omenapuu tuottaa niin suuren sadon, että monenlaisia reseptejä ja säilöntävinkkejä tarvitaan.
Yksinkertaisin tapa käyttää omenat on soseuttaa ne. Soseeseen kelpaavat myös pudokkaat ja osittain madonsyömät kappaleet.
Kuori omenat ennen soseuttamista, jos haluat täysin sileää, kuoripalatonta sosetta.
Lohko omenat ja täytä niillä kattila.
Lisää pohjalle pari desi-

litraa vettä, sulje kansi ja hauduta miedolla lämmöllä silloin tällöin sekoittaen, kunnes lohkot ovat soseutuneet.
Voit pakastaa soseen makeuttamattomana tai lisätä haluamasi määrän makeutusta.
Omenasoseen voi maustaa vaikkapa kanelilla, vaniljalla tai sitruunalla tai lisätä sekaan muita saatavilla olevia hedelmiä tai marjoja.
Jos haluat tarjota omenaista annosjälkiruokaa, puolikuntoiset omenat voi vaikkapa karamellisoida.

Karamellisoidut hedelmät sopivat lettujen ja pannareiden, jogurtin tai jäätelön kanssa tarjottaviksi.

Karamellisoidut omenat

*noin ½ dl voita
½ dl sokeria
omenia*

Kuori ja kuutio omenat. Lisää voi ja sokeri paistinpannulle ja sulata ne miedolla lämmöllä varoen palamista.
Lisää sulaan voi-soke-

KUVAAJA: Kotimaiset Kasvikset ry / Sanna Peurakoski

Omenoista saa herkullisen jälkiruokalajin paistamalla lohkot pannulla joko voissa ja sokerissa – tai hunajassa. Hunajaversiön reseptin löydät verkosta.
kypsennä niitä käännellen, kunnes ne ovat pehmeitä. Anna jäähtyä hetken ajan ennen tarjoamista.

► ARKIRUOKAA

Kuvaaja: Kotimaiset Kasvikset ry / Teppo Johansson

Risottoa punajuuresta

3 dl risottoriisiä
3 rkl rypsiöljyä
3 punajuurta
2 punasipulia
2 valkosipulinkynttä
4 dl kuivaa valkoviiniä
5 dl kanalientä fondista
suolaa
pippuria
100 g maustamatonta tuorejuustoa
50 g sinihome- tai vuohenjuustoa
1 rkl hienonnettua timjamia

Kuori ja raasta punajuuret. Kuori ja hienonna puna- ja valkosipulit.

Kuumenna paksupohjaisessa kattilassa tilkka öljyä ja kuullota siinä risottoriisi. Lisää joukkoon punajuuriraaste ja hienonnetut sipulit.

Sekoittele, kunnes kasvikset kuumenevat.

Lisää valkoviini koko ajan sekoitellen.

Kun viini on imeytynyt risottoon, jatka lisäämällä kanalientä vähin erin sekoitellen. Keitä noin 15 minuuttia. Lopputuloksen tulee olla notkeaa ja valuvan löysää.

Mehevöitä risotto tuorejuustolla ja mausta sinihome- tai vuohenjuustolla sekä timjamilla. Tarkista maku.

Punajuuririsotto sopii erityisesti kalkkunan, hanhen, ankan tai muiden lintujen ja esimerkiksi broilerin lisäkkeeksi, mutta myös porsaanlihalle.

Resepti: Kotimaiset kasvikset

Kanttarellimunakasrulla

6 kananmunaa
5 dl rasvatonta maitoa
1 1/2 dl vehnä jauhoja
1/2 tl suolaa
1 tl rouhittua mustapippuria
Täyte
200 g maustamatonta tuorejuustoa
150 g kantarelleja
1 pieni sipuli
nippu persiljaa
1 tl rouhittua mustapippuria

Vatkaa kananmunien rakenne rikki ja lisää joukkoon maito, vehnä jauhot sekä mausteet. Kaada taikina leivinpaperilla vuoratulle uunipellille ja paista 225 asteessa noin 15 minuuttia. Kumoa kypsä levy puhtaalle leivinpaperille ja jäähdytä.

Paista sienet pannulla. Hauduta neste pois ja lisää sipuli ja hauduta hetki. Lisää tuorejuusto ja mausteet, anna hetki jäähtyä. Levitä seos munakaslevylle. Ripottele persiljasilppua päälle ja rullaa levy kääretortun tapaan tiiviiksi kääroksi. Leikkaa kääro viipaleiksi.

Alkuperäinen resepti: Kananmunatiedotus

Syksyn juurekset tuunaavat myös leivän

RUOKA Juhlista leipäviikkoa joko leipomalla oma paprikaleipä tai kattamalla leivälle kaikki satokauden herkut.

Syyskuussa juhlintaan 50. kerran suomalaista leipäviikkoa. Juhlavuoden leipäviikon teemana on ”Hyvät ja herkulliset asiat säilyvät vuosikymmenestä toiseen.” Kokosimme viikon kunniaksi tarjolle kaksi sadonkorjuuaikaan sopivaa leipäreseptiä. Kumpi on suosikkisi – vai kokeiletko molempia?	Raasteleipä <i>1 pieni porkkana omenaa purjoa pala ruisleipää 2–3 tl sitruuna- tai appelsiinimehua tai ranskalaista salaatikastiketta</i> Raasta porkkana ja pilko omena. Lisää joukkoon purjorenkaat. Levitä seos
--	--

leivälle. Kostuta raaste mehulla tai salaatikastikkeella.

Paprika-fetaleipä

puolikas punaista paprikaa puolikas vihreää paprikaa 6 dl vehnä jauhoa 1 rkl leivinjauhetta 2 munaa 2,5 dl maitoa 1 dl pullomargariinia

75 g pehmeää fetajuustoa ripaus oreganoa 0,5 tl suolaa

Kuori ja paloittele paprikat pieniksi.

Sekoita keskenään jauhot ja leivinjauhe. Lisää loput aineksista ja kumoa taikina voideltuun, litran vetoiseen leipävuokaan.

Paista 175 asteessa noin 50–60 minuuttia, kunnes

sisus on kypsää.

Vinkki: Voit valmistaa taikinasta myös 12 muffinia. Jaa taikina muffinivuokiin ja paista 175 asteessa noin 25 minuuttia.

Reseptit: Kotimaiset Kasvikset

► VIIKON KALARUOKA	
Pestoahvenrullat perunapedillä <i>8 pientä ahvenfilettä (n. 400 g) 0,5 dl pestokastiketta ripaus valkopippuria 1 pss (400 g) pakastettuja valkosipuliperunoita tai perunasipulisekoitusta 0,5 tl yrtti-pippuriseosta 1 dl maitoa 1 dl ruokakermaa n. 1 dl juustoraastetta</i> Levitä perunat voideltuun noin litran vetoiseen vuokaan. Ripottele yrtti-pippuriseos päälle. Kaada maito ja kerma lopuksi vuokaan.	Paista perunaseosta 200-asteisessa uunissa noin 20 minuuttia. Levitä ahvenfileet työlaudalle ja leikkaa ne ruodottomiksi. Sivele pestokastiketta fileille ja ripauta hiukan valkopippuria joka fileelle. Kääri fileet rullalle ja nosta uunivuokaan perunoiden päälle niin, että sauma jää alapuolelle. Tiputtele loppu pestokastike kalarullien väliin. Ripottele juusto kalarullille ja jatka kypsentämistä noin 10–15 minuuttia, kunnes juusto on sulanut ja saanut väriä ja kalat sekä perunat ovat kypsyneet. <i>Lähde: Pro Kala</i>

► KOKEILE KOTONA

Ezme

4–6 henkilölle
500 g tuoreita tomaatteja
2 rkl tomaattipyrettä
2 sipulia
1 sitruunan mehu
1 tuorekurkku
3–4 punaista ja vihreää paprikaa
4–5 valkosipulinkynttä
pieni puntti persiljaa
1 tl tuoretta tai kuivattua minttua
noin 3 rkl aleppopippuria (voit korvata chilijauheella)
0,5 tl mustapippuria
2 rkl oliiviöljyä
1 rkl sokeria
1 tl suolaa

Turkkilainen alkupala meze-lautanen voi sisältää marinoituja kasviksia, erilaisia tahnoja, tuoretta salaattia paksussa jogurttikastikkeessa ja suolaisia leivonnaisia.

Kuori ja pienennä tomaatit, sipulit, valkosipulit, minttu ja persilja ja pyöräytä ne monitoimikoneessa. Pilko paprikat ja kurkku, pyöräytä monitoimikoneessa ja poista sen jälkeen ylimääräinen neste siivilässä valutamalla. Yhdistä tomaatti- ja paprikaseokset ja sekoita joukkoon tomaattipyree, mustapippuri, suola, sokeri, sitruunamehu ja oliiviöljy. Sekoita hyvin. Heti valmis tarjoiltavaksi. Säilytä kylmässä.

Haydari

4–6 henkilölle
1 kg turkkilaista jogurttia
100 g saksanpähkinöitä
4–5 valkosipulinkynttä
pieni pnt tuoretta tilliä
1 rkl oliiviöljyä
1 tl suolaa

Kaada jogurtti keskikokoiseen kulhoon. Murskaa saksanpähkinät monitoimikoneessa ja lisää jogurtin joukkoon. Kuori valkosipulit ja murskaa ne. Lisää jogurtin sekaan. Leikkaa tilli veitsellä pieneksi ja lisää seokseen. Lisää oliiviöljy ja suola. Sekoita vispilällä, mutta älä vatkaa. Heti tarjottavaksi. Säilytys kylmässä.

Patlican Salatasi

4–6 henkilölle
3 isoa munakoisoa
3 valkosipulinkynttä
1 rkl seesamitahnaa
pieni nippu persiljaa
1 sitruunan mehu
1 tl etikkaa
(esimerkiksi puna- tai valkoviinietikkaa)
1 tl valkopippurijauhetta
0,5 dl oliiviöljyä
1 tl suolaa

Kahvin kanssa tarjoillaan tyypillisesti sokerista, vedestä ja tärkkelyksestä valmistettua makeista eli lokumia. Makeista kutsutaan myös ”Turkish Delightiksi”. Ruusuvedellä, sitruunankuorella tai appelsiinilla maustetun lokumin sisällä voi olla myös pähkinää.

Paista munakoisot uunissa 250 asteessa noin 45–60 minuuttia. Ota munakoisot uunista ja kuori ne lämpimänä. Murskaa munakoisot veitsellä. Laita murska kulhoon ja lisää hienonnettu persilja, seesamitahna, sitruunamenu, etikka, mausteet, suola, murskatut valkosipulinkynttät ja oliiviöljy. Sekoita vispilällä hyvin. Säilytä viileässä.

Vinkki: Voit valmistaa mezet jo edellisenä päivänä.

Reseptit: Antiokia Atabarin keittiömestarit Remzi Bertas ja Kerim Balibey

Mezet vievät itämaiselle MAKUMATKALLE

RUOKA Turkkilaisen keittiön monisyiset juuret ulottuvat syvälle historiaan. Vaikutteita keittiö on saanut sekä Kaukoidästä että Välimereltä.

Heli Koivuniemi
heli-maarit.koivuniemi@lehtiyhtyma.fi

U nohdetaan hetkeksi kebabit, joista turkkilaisin keittiö lie kuuluisin ja tehdään makuelämysmatka Turkin värikkääseen ja aromaattiseen ruokakulttuuriin.

Ruokapöydän ääreen kokoontuneiden sukulaisten, ystävien ja tuttavien puheensorina täyttää kodit sunnuntaisin.

Pyöreällä tarjottimella ruokailijoiden eteen kannetaan mezejä eli pieniä kylmiä ja kuumia alkuruokia.

Kysytäänpä kokeneilta kokeilta, onnistuisiko mezejen valmistaminen ihan kotikeittiössä.

”Lämpimän munakoison kuori irtaoo helposti nylkemällä.”

Suomalaisen ravintola Antiokia Atabarin keittiömestarit **Remzi Bertas** ja **Kerim Balibey** lupaavat,

että heidän ohjeillaan kuka tahansa osaa valmistaa jogurtti- ja tomaattipohjaisia mezetahnoja, joita kauhoetaan leipäpalalla – Turkkilainen jogurtti on hiukan paksumpaa kuin esimerkiksi bulgarialainen jogurtti. Me turkkilaiset teemme usein jogurtinkin itse, mutta se vaatii hiukan enemmän aikaa, Balibey sanoo.

Mies esittelee kulhoja, joihin hän on pilkkonut valmiiksi saksanpähkinöitä, valkosipulia, tuoreita yrttejä, tomaattia ja paprikaa.

Munakoison Balibey neuvoo kypsentämään ennen valmistusta kokonaisena uunissa.

– Kypsän ja vielä lämpimän munakoison kuori irtaoo helposti nylkemällä, kun olet paistanut munakoisoa kokonaisena noin tunnin, Balibey sanoo ja näyttää, kuinka kuori irtaoo näppärästi.

Hän murskaa munakoison vetisellä ja lisää siihen mausteet.

Meze toisensa jälkeen valmistuu muutta mutkitta kätevien miesten sekoittaessa aineksia keskenään.

– Raaka-aineiden murskaamiseen voit käyttää myös monitoimikoneetta, mutta yhtä hyvin pilkkomi-

nen ja rouhiminen käy käsin, Balibey sanoo. Bertas ja Balibey lupaa-

ranee seuraavaan päivään, joten voit yhtä hyvin valmistaa mezet päivää ennen tarjoilua.

Heli Koivuniemi

Turkissa ruuanlaitto on taidelaji, josta ollaan ylpeitä. Keittiömestari Kerim Balibeyn kanssa vietetty tovi muuttaa käsityksen turkkilaisesta ruokakulttuurista, joka on kaikkea muuta kuin pelkkää kebabia.

”Suolainen kahvi on merkki siitä, ettei sulhanen ole morsiamen mieleen”

Heli Koivuniemi
heli-maarit.koivuniemi@lehtiyhtyma.fi

Ottomaanien valtakunnassa kahvi oli tärkeä osa turkkilaista kulttuuria.

Naisia opetettiin haaremeissa keittämään oikeaoppisesti kahvia.

Nykyisin Turkin kansallisjuoma on must tee eli cay, jota nautitan kaikkina vuoden- ja vuorokauden aikoina.

– Toimistoissa tärkeintä on ensin oppia, miten tee

valmistetaan.

Parhaimmillaan juomme teetä 20 kuppia päivässä, Alisha Oquz Turkin Valtion Matkailutoimistosta naurahtaa.

Tänä päivänä laadukkaan kahvin tunnistaa Oquzin mukaan sen pinnalla olevasta vaahdosta.

– Tulevan avovaimon odotetaan yhä keittävän ja tarjoilevan kahvia pojan vanhemmille.

– Ei-toivottua avioliittoa on perinteiden mukaan

yritytty estää laittamalla suolaa sokerin sijaan tai läikyttämällä kahvia vieraiden päälle, hän kertoo.

Ennustaminen eli fal tehdään ystävättärien kanssa niin, että vieras kääntää kahvikuppinsa ylösalaisin aluslautasille, kun kahvi on juotu.

– Kahvikupin jäähtyttyä emäntä ennustaa vielä kupissa olevien kahvipurujen avulla.

Alisha Oquz Turkin Valtion Matkailutoimistosta kertoo, että turkkilaisen perinteen mukaan emäntä häärää yksin keittiössä, eikä lukuisalla vierasjoukolla ole asiaa keittiöön.

You need to know!

USA putoamassa neljänneksi maailmassa 2050?

Moni meistä elää vielä vuonna 2050. Standard Bank Groupin pääekonomisti Goolam Ballim uskoo että silloin Kiina on maailman ylivoimainen ykkönen, kaksi tai kolme kertaa USA:ta suuremmalla bruttokansantuotteellaan. Ostovoimakorjatun BKT:n laskelmien mukaan Kiina ohittaa USA:n jo lähivuosina. Vuoteen 2050 mennessä myös Intia ja Brasilia tulisivat ohittamaan USA:n, Nigerian yltäessä yllättäen viidenneksi.

Kaikki nopeasti kasvavat ja USA:n sekä Euroopan ohittavat taloudet ovat ennen olleet kaikista köyhimpiä maita, jotka elivät kolonialismin aikaan Euroopan vallan alla. Köyhyyttä kesti niin kauan, että nyt eurooppalaisilla on vaikea pysyä mukana kun yhden sukupolven aikana tilanne kääntyykin pääläelleen.

Tutkijat sekä lännessä että Kiinassa ennakoivat, että Kiina on jo 2030 kaksi kertaa vahvempi taloudellisesti kuin USA. Tämä tarkoittaisi sitä että Kiina olisi yksin vahvempi kuin USA ja Eurooppa yhdessä.

7

Jokainen ihminen maailmassa tuottaa keskimäärin näin paljon elektroniikkajätettä. *Lähde: Maailman kuvalehti 7-8/2014 – UN-Backed alliance Solving the E-Waste Problem, Oslo, joulukuu 2013*

136

Näin moneen maailmanperintökohteeseen saattaa vaikuttaa ilmaston lämpenemisestä johtuva merenpinnan nousu. *Lähde: Maailman kuvalehti 7-8/2014 – Ben Marzeion ja Anders Levermann: Loss of cultural world heritage and currently inhabited places to sea-level rise. Environmental Research Letters, maaliskuu 2014*

!

Kaupunki Siperiassa tarjoaa ilmaisia metrokyytejä ihmisille, jotka osaavat lausua kahden virkkeen verran venäläisen runoilijan Alexander Pushkinin tuotantoa.

A
J
A
N

I
L
M
I
Ö
T

Hallinnollinen mielikuvitus on kateissa

Suomessa on välttämättä tehtävä suuria uudistuksia. Ne liittyvät koko yhteiskunnan organisomiseen tavalla, joka takaa Suomen menestyksen. On lisättävä tehokkuutta, mutta samalla huolehdittavat hyvän elämän ja yrittämisen edellytysten turvaamisesta koko maassa.

Tänästäiset yritykset uudistaa rakenteita ovat sarja epäonnistumisia. Kun jotakin on tehty, on tuloksena palvelujen keskittyminen, kansalaisten elämän vaikeutuminen, turvattomuuden lisääntyminen ja kehitysedellytysten heikkeneminen.

Paraatiesimerkki hallinnollisen mielikuvituksen katoamisesta on sosiaali- ja terveyspalveluja koskeva sote –uudistus, joka on tunaroitu umpikujaan. Kukaan niin sanotuista asiantuntijoista ei ole kyennyt avaamaan suutaan ja kertomaan sopimuksen viime maaliskuussa hätäpäissään tehneille poliitikoille, että viiden suuralueen kuntayhtymähallinto ei voi toimia käytännössä. Pienemmätkin kuntayhtymät on jo moneen kertaan todettu epädemokraattisiksi ja tehottomiksi.

Kukaan niin sanotuista asiantuntijoista ei ole sanonut riittävän painokkaasti, että kaavaillussa sote- mallissa palvelut keskittyvät entisestään ja

kansalaisten asuinpaikan perusteella tapahtuva syrjintä lisääntyy. Paikallinen demokratia romahtaa. Lepertely lähipalveluiden säilymisestä on itsepetosta ja kansan hämäämistä. Alamaisten vastuuttomasti on valmisteltu Suomen edun ja menestyksen vastaista uudistusta. Median kritiikkittömyys on ollut ennen kuulumatonta.

Suomen hallinnon kehittäminen edellyttää enakkoluulottomuutta. Vanhaa on uskallettava muuttaa kunnolla. Tarvitaan noin 10 toiminnallisesti järkevää hallintoaluetta. Pääkaupunkiseutu tarvitsee erityishallinnon. En puutu siihen tässä yhteydessä.

Uudet hallintoalueet kokoaisivat yhteen valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon. Niiden kautta järjestettäisiin myös sosiaali- ja terveyspalvelut. Niillä olisi vaaleilla valitut päättäjät ja veronkanto-oikeus. Kuntien nykyinen demokratia, verotusoikeus ja itsenäisyys säilyisivät, mutta tehtävät vähenisivät. Kunta palaisi alkuperäiseen rooliinsa kansalaisten lähi- ja identiteetti-yhteisöksi. Jättiläiskuntia ei tarvittaisi.

Kunnissa sovellettaisiin edustuksellisen demokratian ohessa monenlaisia suoran demokratian

välineitä. Niitä olisivat esimerkiksi kunnan, yritysten ja kansalaisjärjestöjen yhteistyöfoorumit, toimivaltaiset aluelautakunnat, kansalaisraadit sekä internetissä olevat järeät vaikuttamisen välineet.

Kuntien ja uuden aluehallinnon toimivaltasuhteet voitaisiin määritellä vaivattomasti, myös sosiaali- ja terveyspalveluissa. Verotus ei kiristyisi, sillä keskushallintoa kevennettäisiin raskaalla kädellä ja uusi aluehallinto olisi virtaviivainen. Hyvät lähtökohdat sille saataisiin Ruotsin maakäräjämallista, jonka soveltamista Suomessa on käsittämättömästi kartettu ja tyydytty kotikutoisiin hallintokumma-jaisiin. Esittämäni menettely tiivistäisi Suomen maantieteeseen parhaiten soveltuvan valtio-alueet-kunnat –kolmiportaisuuden selkeäksi kokonaisuudeksi. Suuri sekavuus päättyisi.

Hannu Katajamäki

KATAJAMÄKI

Kirjoittaja on valtiotieteen tohtori ja aluetieteen professori Vaasan yliopistossa. Hannu Katajamäki on erikoistunut maaseutupolitiikkaan, aluekehityksen pitkän aikavälin muutoksiin ja yhteiskuntapolitiikan aluevaikutusten arviointiin. Hän on toiminut aiemmin myös Vaasan kunnallispolitiikassa.

Den årliga migrationen av savannens djur i Kenya och Tanzania.

Den årliga gnu- och zebramigrationen i nationalparkerna i Kenya och Tanzania är ett av de största djurskådespelen i världen. Den största och mest krävande uppgiften för dessa djur är när de måste korsa floden Mara mellan nationalparkerna Masai Mara i Kenya och Serengeti i Tanzania. Någon har kallat detta för ett av de "sju nya underverken i världen". Även Thomsons gasellen hör till de

djur som ingår i denna enorma djurmigration.

I grova drag har hjordarna länge följt följande tidsmönster:

December – juni:

Migrationen pågår i Serengeti

Juli:

Migrationen förflyttar sig från Serengeti till Masai Mara.

Augusti – oktober:

Migrationen pågår i Masai Mara.

November:

Migrationen förflyttar sig från

Masai Mara till Serengeti.

Många undrar hur hjordarna av gnuer och zebror årligen vet vart de skall vandra.

Forskarna säger att det kan bero på vädret, att de följer regnet och därmed tillväxten av gräset. En annan teori är att de tar sig fram på samma rutt årligen tack vare deras dna från hundratusentals år av naturligt urval.

Förflyttningen av dessa djur

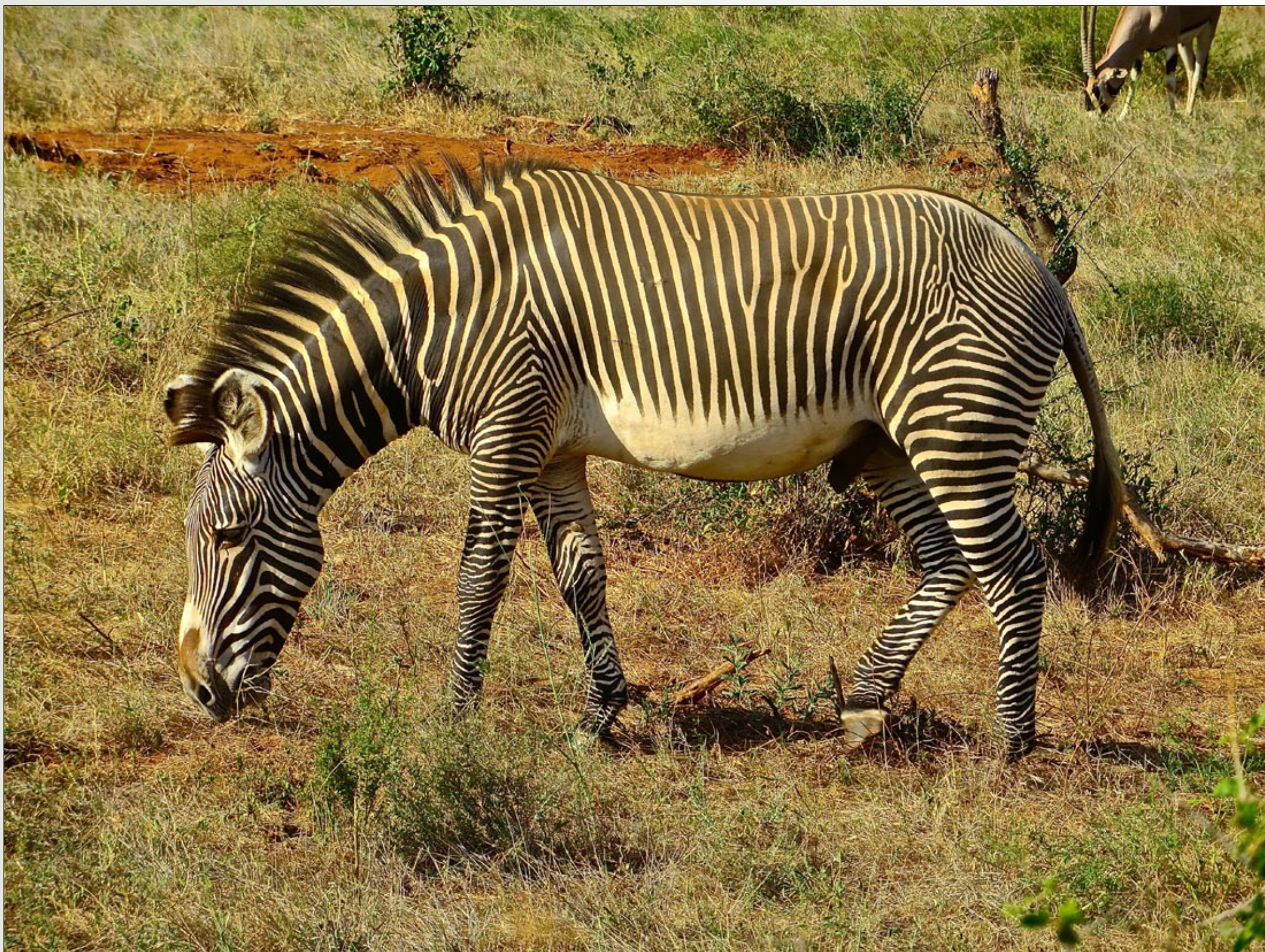
börjar i maj från södra Serengeti och beger sig sedan till västra delen av Serengeti. När djuren sedan börjar röra sig norrut mot Masai Mara, stöter de på det första stora hindret, nämligen korsandet av Grumetifloden där några av de största krokodilerna i världen finns. Här tar verkligen krokodilerna för sig. Detta hinder har dock inte varit känt för att avskräcka djurens beslutsamhet att fortsätta framåt till de grönskande vidderna i Masai Mara nationalparken inne i Kenya.

Den andra stora utmaningen för gnuerna och zebrorna, är korsandet av floden Mara. Här går rätt många djur under. Antingen drunknar de eller så äts de upp av de väntande krokodilerna. Här är det endast de starkaste som överlever. På andra sidan floden väntar lejonerna på att få ett mål mat.

Rovdjuren kring migrationen.

Krokodilerna klarar sig många månader utan mat, och de som

lever i migrationsområdena drar stor nytta av hjordarna som regelbundet om än med långa mellanrum passerar floderna. Exempelvis är krokodilerna i Grumtifloden i västra Serengeti, där migrationen drar förbi en gång om året, kända för sin storlek. Andra rovdjur som exempelvis lejonen, kan också dra nytta av tumultet kring flodpassagerarna och där hitta mindre vaksamma eller utmattade bytesdjur.

Vissa grupper av lejon följer migrationen längre eller kortare sträckor, medan andra är stationära och enbart har glädje av de stora hjordarna under en del av året. De stationära lejonflockarnas tillgång till föda kan därför variera kraftigt, med svält ena månaden och överflöd nästa. Andra rovdjur som har nytta av migrationen är hyenor och geparder.

När gnuerna får sina kalvar, blir aktiviteten bland alla rovdjur extra intensiv. Då talar vi om ca. 400.000 gnukalvar. Här kan man verkligen prata om att döden och livet förutsätter varandra. Att se en gnufödelse är en otrolig upplevelse, eftersom de på bara 2 minuter efter födseln står på benen och efter bara 5 minuter har chansen att springa ifrån ett hungrigt lejon. Med en vikt upp till 200 kg är gnun ett viktigt näringstillskott för såväl lejonen på savannen som för de väntande krokodilerna i floderna.

Antalet gnuer som deltar i migrationen är fler än en miljon – siffror upp till en och en halv miljon förekommer emellanåt. Zebrorna är färre, men uppgår ändå till ett par hundratusen. Thomsons gasellerna kan vissa

år uppgå till en halv miljon djur.

Att ange en exakt tidpunkt för beskådandet av denna massiva djurförflyttning, är helt omöjlig. Dels följer migrationen inte någon exakt tidtabell, utan styrs dels av regnet, dels av tillgången av bete och vatten, vilket innebär att hjordarna kanske inte alls är i närheten av floden under ens besök. Dels är det inte ovanligt att djuren samlas till stora tvekande grupper när de väl har nått floden, och det kan dröja både timmar och dagar innan de till slut tar mod till sig och ger sig ut i vattnet för att nå flodens andra sida.

Text och foton:
Christian Nylund, Vasa

B
a
z
i
&
M
a
z
i

Sudoku

destination Vaasa

Näyttelyt / Utställningar

POHJANMAAN MUSEO JA TERRANOVA - MERENKURKUN LUONTOKESKUS
Satuja aikuisille
11.10.2014 – 11.1.2015
Museokatu 3
p. (06) 325 3800
Avoimna ti, to ja pe 12 - 17,
ke 12 - 20, la - su 12 - 17
Pääsymaksu 5/3 €

VALOKUVAGALLERIA IBIS
Johan Kajan – Valoa
11.10 – 16.11.2014

VAASAN TAIDEHALLI
Ville Andersson
27.9 – 16.11.2014
Kaupungintalo, Senaatinkatu. 1
puh. (06) 325 3770.
Avoimna ke-pe 12-18,
la-su 12-16
Pääsymaksu (3/1,50 €)

BLACK WALL GALLERY
Minulla oli kaksi kotimaata
27.9 – 19.10.2014
Kasarmi 13
Korsholmanpuistikko 6, Vaasa
Avoimna ke – pe 13 – 18,
la- su 12 – 15
www.vaasantaiteilijaseura.fi

TAIDEKÄYTÄVÄ TEEMA
Vaasan pääkirjasto, 2. krs.
Kirjastonkatu 13, 65100 Vaasa

MUSTASAAREEN KULTTUURITALO
Avoimna ma - to 10 - 20, pe
klo 10 - 16
Koulutie 1, Mustasaari

GALLERIA WASABORG
Esa Tiainen – Kesytön vesi
1.10 – 29.10.2014
Kädentaitajien puoti
Vaasanpuistikko 14 Avoimna:
ma - pe 10 - 18, la 10 - 15

KUNTSIN MODERNIN TAITEEN MUSEO
Homeland
17.10.2014 – 25.1.2015
Sisäsätama PL3 65100 Vaasa
p. (0)6 325 3920 Avoimna:
tiistai – sunnuntai 11-17.
Pääsymaksut 5 € / 3 €, alle
18 v. ilmainen Erikoisnäyttely:
7 € / 5 € / alle 18 v. ilmainen
Yhteislippu 9 € / 6 €
Perjantaisin ei ilmaista sisään-
pääsyä

GALLERIA ULRICO
Tapani Tammenpää – Vaasaa ja
vaasalaisia 18.10 – 31.10.2014
Kirkkopuistikko 20
65100 Vaasa
Avoimna: ke - pe 13 - 17, la 10 - 13

MIKOLAN AKVARELLISALI
Botnia Biennale
4 – 31.10.2014
Raastuvankatu 21, sisäpiha,
Vaasa Puh. 050 438 1391
Avoimna ke 14 – 18, la – su 12
– 16 info@nandormikola.fi
Sisäänpääsy 3€/2€
Alle 18-vuotiaat ilmaiseksi

ATELJE TORNI
Bothnia Biennale – Matkalla
30.9 – 19.10.2014
Pitkäkatu 66
Puh: 050-3690910
Avoimna: ti-to 12-18 la-su
12-16 Vapaa sisäänpääsy
Järjestäjä: Vaasan Taidekerho

TIKANOJAN TAIDEKOTI
Bothnia Biennale – Matkalla
9 – 19.10.2014
Hovioikeudenpuistikko 4
65100 Vaasa p. (06) 325 3916
Avoimna: tiistai –sunnuntai
10-16. Pääsymaksut
7 € / 5 € / alle 18 v. ilmainen
Yhteislippu : 12 € / 9 €

KÄSITYÖN TALO LOFTET
Haamut saapuvat
13.10 – 8.11.2014
Österbotten hantverk rf
Raastuvankatu 28, 65100
Vaasa www.loftet.fi
Avoimna ma – pe 10-17, la 10-15

SÖDERFJÄRDENIN METEORIIHI
Marenintie 226
SUNDOM, Vaasa
• **Näyttely avoimna yleisölle:**
1.6-28.9 su 14-20 ja ke 18-20
• **Tilauksesta ryhmille:**
toukokuu-lokakuu, joka päivä
- Vaasan matkatoimiston kautta,
puh. (06) 325 1145
tai online: www.meteorია.fi

VAASAN TYÖVÄENMUSEO
Vapaudentie 27
Avoimna ma klo 13 - 18, ti - pe
12.30 - 17. Pääsymaksu 4/2 €

KONSTGALLERI TEMA
Vasa stadsbibliotek, 2 vån
Bibliotekgatan 13, 65100 Vasa

ÖSTERBOTTENS MUSEUM OCH
TERRANOVA - KVARKENS
NATURCENTRUM
Sagor för vuxna
11.10.2014 – 11.1.2015
Museigatan 3, tel (06) 325 3800.
Öppet ti, to och fre 12 - 17, ons
12-20, lö – sö 12 - 17
Inträde 5/3 €

FOTOGALLERI IBIS

VASA KONSTHALL
Ville Andersson
27.9 – 16.11.2014
Stadshuset, Senatsgatan. 1
tel (06) 325 3770. Öppet ons -
fre 12 – 18, lö - sö 12 – 16
Inträde (3/1,50 €)

TIKANOJAS KONSTHEM
Bothnia Biennale – På väg
9 – 19.10.2014
Hovrättsesplanaden 4
Tel (06) 325 3916
Öppet: tisdag - söndag 10-16.
Inträde: 7 € / 5 € / alle 18 v.
under 18 åringar gratis
Kombinationsbiljett: 12 € / 9 €

ATELJÉ TORNI
Bothnia Biennale – På väg
30.9 – 19.10.2014
Storalånggatan 66
Tel: 050-369 09 10 Öppet: ti-to
12-18 lö-sö 12-16 Fritt inträde
Arrangör: Vasa Konstklubb rf.

MIKOLAS AKVARELLSAL
Botnia Biennale
4 – 31.10.2014
Rådhusgatan 21, innergården,
Vaasa Tel. 050 438 1391
Öppet ons kl 14 – 18,
lö – sö 12 - 16
info@nandormikola.fi
Inträde 3€ / 2€
Under 18 år gratis inträde.

KORSHOLM KULTURHUS
Öppet må - to kl. 10 - 20,
fre kl. 10 - 16 • Skolvägen 1

GALLERIA ULRICO
Tapani Tammenpää
– Vasa och vasabor
18.10 – 31.10.2014
Kyrkojesplanaden 20
65100 Vasa
Öppet: ons - fre 13 - 17, lö 10 – 13

KUNTSI MUSEUM FÖR
MODERN KONST
Homeland
17.10.2014 – 25.1.2015
Inre hamnen PL3, 65100 Vasa
tel (06) 325 3920
Öppet: tisdag - söndag 11-17.
Inträde: 5 € / 3 €, under 18
åringar gratis
Specialutställning: 7 € / 5 € /
under 18 åringar gratis
Kombinationsbiljett: 9 € / 6 €

HANTVERKETS HUS LOFTET
Spökenä kommer
13.10 – 8.11.2014
Österbotten hantverk rf
Rådhusgatan 28, 65100 Vasa
www.loftet.fi
Öppen må-fr 10-17, lö 10-15
och lö – sö kl 11-14

METEORIA SÖDERFJÄRDEN
Marenvägen 226
SUNDOM, Vasa
• **Utställningen öppen för**
allmänheten:
1.6-28.9 sö 14-20 och on 18-20
• **På beställning för grupper:**
maj-oktober, alla dagar
- via Turistbyrån i Vasa,
tfn (06) 325 1145
eller online: www.meteorია.fi

GALLERIA WASABORG
Esa Tiainen – Kesytön vesi
1.10 – 29.10.2014
Hantverkarnas boden
Vasaesplanaden 14 Öppet:
må - fre 10 - 18, lö 10 - 15

BLACK WALL GALLERY
Jag hade två hemland
27.9 – 19.10.2014
Kasern 13
Korsholmsesplanaden 6, Vasa
Öppet ons – fre 13 – 18,
lö- sö 12 - 15
www.vaasantaiteilijaseura.fi

VASA ARBETARMUSEUM
Frihetsvägen 27
Öppet må 13 - 18,
ti-fre 12.30 - 17. Inträde 4/2 €

Tykkää meistä!
Gilla oss!

mega

facebook

www.facebook.com/upcmedia

TANKAR OM SAMHÄLLET

Lisa Palm

Flitfällor

Finland har vi i dag ett bidragssystem som inte alltid sporrar till arbete. Det finns många orsaker till det här men en av de viktigaste är att vårt system är mycket byråkratiskt. Du kan få en mängd olika bidrag från Folkpensionsanstalten, arbetslöshetsdagpenning från arbetsmarknadsorganisation eller fackförbund eller utkomststöd från socialbyrån. Vilket av de här du får beror helt på din situation. Det problematiska med alla dessa olika bidrag är att man inte alltid vet vad som väntar en när man blir arbetslös. Man vet kanske inte hur ens stöd räknas när man blir arbetslös eller vad som påverkar det. Det här leder till att det kan vara svårt att veta hur ens situation ser ut och vad som kommer att hända i ens framtid.

I dag har vi till exempel ett system

där du om du förlorar ditt jobb har rätt till inkomstrelaterad dagpenning i 500 dagar ifall du har hört till någon sorts arbetsmarknadsorganisation i en viss tid och tjänat en viss mängd pengar. Ifall du inte gjort det får du antingen en grunddagpenning från FPA eller från arbetsmarknadsorganisationen. Även efter de här 500 dagarna får du grunddagpenning eller något annat stöd från FPA. Dessutom påverkar andra stöd, andra inkomster och andra omständigheter hur mycket stöd du kommer att få.

Redan här kan man se att det inte är ett alldeles enkelt system som bestämmer vilket bidrag du kommer att få. Det här gör att människor inte alltid kan planera sin framtid. De kanske inte vå-

gar ta emot ett jobb på grund av rädsla att förlora sitt stöd som de ska leva på. De kanske inte heller välja att ta ett visst jobb om deras inkomstrelaterade dagpenning är så hög att de får mera pengar i bidrag än de skulle få i lön. Det måste alltid löna sig att ta emot ett jobb och där har vi gått åt rätt riktning med ett minimibelopp som du får tjäna och ändå inte förlorar ditt stöd. Jag anser ändå att det är problematiskt att systemet inte kan vara enklare. Vi bör kunna ändra om vårt system så att det är lättare att förstå. Det finns många olika sätt att skapa ett nytt system som skulle fungera bättre än det vi har nu. Till exempel en grundinkomst kunde göra systemet enklare och minska på byråkratin.

För det som vi behöver är ett bidragssystem som är transparent och enkelt. Där du kan förutsäga hur mycket pengar du kommer att få. Ett system där en liten inkomst inte innebär en stor förlust av bidrag. Där människor inte behöver räkna på hur de ska få mest pengar i handen. Ett system där det alltid lönar sig att ta emot ett arbete.

Lisa Palm

Lisa Palm, Svensk Ungdom i Österbottens ordförande, hemma från Nykarleby. Hon är 21 år gammal och studerar statskunskap vid Åbo Akademi i Vasa. På fritiden gör hon politik, hänger med kompisar och försöker ta det lugnt mellan varven.

Don't search FIND!

The mobile codes of the week
A cellphone equipped with a camera and an Internet-connection is required

www.upcode.mobi

CARS
020379 When money isn't an issue

MUSIC
Krista Siegfriidsä kosittiin vihdoinkin!
020381

PICTURES
Actors Who Look Like The Historic People They Played
020385

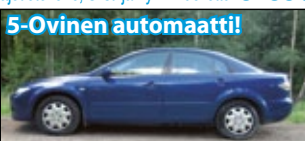
STAND UP
Naurun Tasapainossa haetaan taas parasta Stand Up-koomikkoo.
020387

SUDOKU
A new challenge with every scan!
020384

UPCODEWORLD
www.upcodeworld.fi

Joka päivä 9-21 Soita ja sovi näyttö! BotniaTrade 044-3215094 Varje dag 9-21 Ring om visning!

Vähän ajettu! Mazda 6 2.3 GT Wagon.....-05 aj. vain 124tkm a/c,abs.,cruise,aluvanteet vetokoukku,ajotietokone,hyvin huollettu! 8990€	Todella siisti! Volvo V50 2.4 140hv Farmari...-04 143tkm,a/c,abs.aluvanteet,ajotietokone luiston esto,jakohihna vaihdettu 8990€	Huippu siisti Tila-auto Nissan Note 1.6 Visia.....-07 aj. Vain 122tkm! a/c,abs,aluvanteet hyvin huollettu! Hyvä istuin korkeus! 7990€	Vähän ajettu FARMARI! Nissan Primera 1.6 Visia Wagon -07 aj.vain 106tkm,a/c,abs,Hyvin huollettu! sähk.ikk. Vetokoukku,ajotietokone 7990€
Ilmastoitu 5-Ovinen! Mazda 3 1.6 Elegance.....-04 aj. Vain 129tkm, a/c,abs, aluvanteet,sähk.ikk. ajotietokone, Siisti ja hyvin huollettu! 6490€	Automaatti Farmari! Peugeot 407 2.0 Aut. Confort Wagon-05 153tkm,a/c,abs,sähk.ikkunat,kesk.lukko aluvanteet,panorama katto ym. 5990€	Vähän ajettu farmari! Chevrolet Nubira 1.8 Wagon.....-07 148tkm, abs,a/c,sähk.ikkunat,kesk.lukko jakohihna juuri vaihdettu! Edullinen 4990€	Edullinen ilmastoitu farkku! Peugeot 206 1.4 X-Line Wagon....-05 176tkm,a/c,abs, kesk.lukko,sähk.ikkunat Pieni tilaihme! Hyvin huollettu! 2990€

5-Ovinen automaatti!

Mazda 6 2.0 Hatchback Elegance Automat -04
aj.184tkm,a/c,abs,dsc,cruise,ajotietokone
vetokoukku, Juuri katsastettu! Rek 12/03 **5990€**

Tilava Farkku!

Peugeot 307 1.6 Olympia Wagon.....-07
176tkm a/c,abs,vak.nop.säädin,sähk.ikk.
vetokoukku,panorama katto ym. **5990€**

Palvelemme joka päivä
9.00 - 21.00
Vi betjänar varje dag

HUOM! Soita ja sovi näyttö
044-3215094
OBS! Ring om visning

Katso Lisää tietoja autoista: Se mera uppgifter om bilarna:
www.nettiauto.com/botniatrade

Nöötontie 90 Böle - Sepänkylä 65610 Mustasaari - 5 km Vaasasta

VILL DU BO I MALAX ?

- Nya radhuslägenheter byggs nu i Malax
- Ta kontakt för intresse

Tel.0500-733701

Lindberg Construction
-bygger-renoverar
- elementhus, villor, garage
Kaasastäet 32, 66100 Malax

HÖSTERBJUDANDE! SYSTARJOUS!

MITSUBISHI

MITSUBISHI MSZ-EF35 **1.690 €**
färdigt monterad / asennettuna

MITSUBISHI MSZ-FH35 **1.790 €**
färdigt monterad / asennettuna

Värmepumpsskydd på köpet hela oktober.
Lämpumpussuoja kaupan päälle koko lokakuun ajan

Verksamhet i hela Österbotten
Toimintaa koko Pohjanmaalla

Climatherm Tel. 040-900 3458
Suomeksi: 050-535 3143
www.climatherm.fi

HAMMASPROTEESIT

Erikoishammasteknikolta

- uudet kokoproteesit
- tiivistys ja korjaus jopa odottaessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

20 v. alalla

VAASA 312 1233 LAIHIA 477 0744 MAALAHTI 347 8080
Kauppapuistikko 20B Kauppatie 5 Köpingsvägen

Pakoputki & Autohuolto

- Pakoputket
- Katsastukset
- Katalysaattorit
- Öljynvaihdot
- Autohuollot
- Eril. korjaustyöt

Pakoputki & Autohuolto
Gerbyntie 18-22, puh. 0500-704975
(sisäänkäynti päädyssä)

Mångsidiga byggtjänster

Vi bygger: Egnahemhus från grund till tapetsering
Renoveringsarbeten
Maskinfalsade plåttak, plåttister
och plåtdetaljer enligt beställning
Auktoriserad Ruukki takproduktors montör

Vi är också specialiserade på: Sanering av vattenskadad
Inredningsarbete
Installation av köksskåp
Kakel och klinker montering

BYGGTJÄNST
ENLUND
www.bygggtjanstenlund.fi
Österhankmovägen 178, 66550 Västerhankmo
Tel. 0500-865 622/06-3468 999/fax: 06-3468 999 E-post: h.enlund@netikka.fi

PELLETS + SOL ger den förmånligaste värmen.

Vi har allt som behövs.

Wifotek Tfn 050 572 9315, 044 304 1823

MYÖS MAKSU LASKULLE TAI OSAMAKSUNA! NÄÄVEN PÄ RÄKNING ELLER AVBETALNING!

RE-PAINT

OY TOM & TOM AB
AUTOMAALAAMO • KOLARIKORJAAMO • HUOLTO
BILMÄLARI • PLÅTSLAGERI • SERVICE
Vasaratie 7 Hammarvägen, Vaasa - Vasa
010 3210100 www.repaint.fi

PRP

KAIKKI MITÄ TALOSI TARVITSEE!

Kattoremontit • Lumiesteet • Sadevesijärjestelmät
Peltikatot • Peltiäistat • Kattosillat • Tikasjärjestelmät
Terassi- ja parvekelasitukset

PRP-VAASA OY
Rinnakkaistie 31, 65350 Vaasa • Faksi: 06 317 1073 • prp.fi
Juha Nordman: 044 3433 901, juha.nordman@prp.fi
Jarmo Rantala: 0400 566 003, jarmo.rantala@prp.fi

KOIRA
turkinhoito, trimmaus,
kylpy, jne. Neuvontaa
koira-asioissa.
Ajanvaraus 041-4988311

EROS.FI

Vasara-messut 25 - 26.10 Botniahallissa

Pohjanmaan suurimmat rakennus- ja sisustusalan messut Vasara Rakennus-messut ja Huonekalu2014 järjestetään Botniahallissa 25 - 26. lokakuuta.

Kaksipäiväinen messutapahtuma kokoa saman katon alle remontoinnin, rakentamisen ja sisustamisen erikoisliikkeet, maahantuoja, alihankkijat ja jälleenmyyjät. Tänä vuonna messuilla on mukana lähes 170 näyttöleasettajaa ja messujen ohjelmassa nähdään mielenkiintoisia ja ajankohtaisia työnäytöksiä ja tietoisuuksia. Tapahtumaan odotetaan lähes 14 000 kävijää, jotka haavevat parhaat vinkit, neuvot ja kaupat kasvokkain.

Rakennusalan erikoismessut on suunnattu rakentajille, remontoijille, sisustajille sekä kuluttajille että alan ammattilaisille. Messukävijöille tapahtuma tarjoaa erinomaisen paikan hankkia sekä tietoa ja ideoita että mahdollisuuden tehdä hankintoja rakennus-, asumis-, sisustamis- ja remontointiprojekteja varten. Kaikki löytyy kätevästi saman katon alta. Rakennusmessut tarjoaa kuluttajille katsauksen alalla tapahtuneesta kehityksestä, ajankohtaisesta laisäädännöstä sekä tietoa alan uusimmista tuotteista ja palveluista. Messuilla esitellään mm. talopakettit, mökit, piharakennukset, uima-altaat, ikkunat ja ovet, tulisijat, tonttitarjonta, kodinkoneet, LVI-alan tuotteet, energiaratkaisut, sadevesijärjestelmät, työkalut ja mittauslaitteet, rakennusalan muut palvelut kuten asuntokauppa, rahoitus- ja vakuutuspalvelut, turvallisuustuotteet ja ympäristöpalvelut.

Messukokonaisuus laajentui viime vuonna myös Huonekalu-puoleen ja se jatkaa myös tänä vuonna esittelemällä syksyn ja tulevan kevään uutuudet ja trendit. Sisustuspuolella kävijällä on mahdollisuus tutustua mm. uusiin keittiömalleihin, kylpyhuoneiden materiaaleihin, takkoihin, kiukaisiin, portaisiin, kaapistoihin ja ostoskassissa voi viedä kotiin piensisustustuotteita syksyn pimeitä iltoja piristämään.